Leto VI., štev. 280 | Ljubljana, četrtek 3. decembra 1925 | Poštnina pavšalirana. | Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:
Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta štev. 16/I. — Telefon štev. 72.
Nočna redakcija: od 19. ure naprej v Knaflovi ul. št. 5/I. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 36.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 492
Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.
Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 2. decembra.

Včeraj se je izvršil slovesni in končnoveljavni podpis locarnskih pogodb. V London so prispeli vsi glavni udeleženci locarnske konference razen Mussolinija, ki se je ustrašil grožnje angleškega delavstva. Prišel je francoski ministrski predsednik Briand, k podpisu se je potrudil ne-le nemški zunanji minister dr. Stresemann, temveč tudi državni kancler dr. Luther. Nista manjkala niti češkoslovaški zunanji minister, niti predsednik poljske vlade. V imenu Velike Britanije ni podpisal samo Chamberlain, ampak tudi sam prvi minister Baldwin. Da je zraven vsega tega potekla cela ceremonija navzlic žalovanju za angleško kraljico materjo v znamenju velikih slovesnosti, pomeni pač, da sami udeleženci cenijo svoje dovršeno delo dokaj visoko. To potrjujejo predvsem govora francoskega ministrskega predsednika in nemškega zunanjega ministra.

Briand je dejal: «Zagotoviti morem v imenu velike večine francoskega naroda, da je vojna za vedno onemogočena in da je mir trajno zajamčen.

Stresemann je poudaril: «Vojna je ustvarila skupnost med narodi. Ako bomo poginili, bomo poginili vsi skupaj.»

Ali se da zamisliti v današnjem času, ko se še kadi iz vojnih razvalin, ko nas stotisoči pohabljencev in ostankov vojnih grozot spominjajo dan na dan na polpretekli kataktizem sovraštva med narodi, ali si moremo v danem trenotku želeti lepših govorov, boljših izrazov spametovanja? Trenutno nas tolažijo londonske napitnice, ki bi pred par leti še veljale kot veleizdaja nad Francijo, Nemčijo, britanskim imperijem, nad takorekoč vsemi deželami sveta. Vzhičeni smo nad dejstvom, da je kaj takega sploh že mogoče.

Seveda bo tudi londonskega navdušenja kmalu konec, ostala bo realna presoja uspehov locarnske konference in včeraj obavljenega slovesnega podpisovanja.

Predvsem je ponoviti, da je poleg vseh pomanjkljivosti in napak Locarno razveseljiv spomenik sodobne zgodovine Evrope. Nemci se smejo radovati Locarna, ako zro nanj s stališča, da pomeni ogromen napredek proti versailleški mirovni pogodbi. Nemčija je ne le izsilila kot plačilo za svoj podpis občutne olajšave režima v Porenju, izpraznitev Kölna in temu podobno. Ona teži in morda tudi doseže, da se ji vrnejo nekatere kolonije, da se ozemlje, kar ga je še zasedenega, prej izprazni, da se pred rokom izvrši ljudsko glasovanje v saarski kotlini. Nemčija je z Locarnom zopet vmeščena med velesile, odprla so se ji glavna, glavna slovesna vrata ne-le v Zvezo narodov, temveč sploh med arbitre sodobne svetovne politike.

Franciji je Locarno olajšal skrb za obrambo na iztoku. Zanjo uspeh še vedno ostane pomemben, čeprav se mora zavedati, da bo locarnski pakt le v toliko meso in kri, v kolikor bo Nemčija ostala zvesta locarnskemu duhu. Trenutno pa je podpis nove mirovne pogodbe hladilni obkladek za francosko republiko, ki ima usodepolne težave s svojim državnim gospodarstvom in jo pretresa težka politična kriza.

Anglija more z veseljem zreti na delo svojih rok. Angleška diplomacija je dosegla zaviden uspeh. Velika Britanija je zajamčila brez večjega rizika mir zapadni Evropi in se je konsolidirala v svoji poziciji — razsodnika. Vpliv Albiona na naš kontinent je temeljito zrastel.

Celo Češkoslovaški in Poljski koristi navzlic mnogim neizpolnjenim, a upravičenim željam podpis locarnskih pogodb. Zmanjšanje vojne nevarnosti na zapadu pomeni vsaj začasno zmanjšanje napetosti tudi v ostali Evropi. Francosko zavezništvo jima ostane navzlic ostroumnosti določb glede prekoračenja renske meje.

Tudi naša država pozdravlja včerajšnje londonsko slavlje. Mi imamo močan interes na konsolidaciji češkoslovaške zaveznice in poljske prijateljice. Ravno tako veliko je naše zadoščenje zbog zmanjšanja težkih skrbi velike francoske republike, ki je bila na naši strani v težkih preizkušnjah.

Včerajšnji dan je bil potem takem eden redkih dni skupnega veselja vseh ljudi in vseh narodov Evrope, ki so dobre volje. Zadovoljil je deloma ozke interese nekaterih držav, deloma pa pravo globoko potrebo v vojni križanega, za mirom, delom, kruhom, svobodo hlepečega človeštva.

Če se bo hotel locarnski instrument izkazati dejansko in trajno koristnega, bodo morale mirovne težnje seči na vse narode in države, preživeti in končno premagati ozke, partikularistične ovire.

Papež obišče Assisi?

Rim, 2. dec. z. «Tribuna» objavlja vest, ki jo je treba seveda sprejeti z veliko rezervo, da namerava papež ob priliki assiškega jubileja zapustiti Vatikan ter odpotovati v Assisi.

Splošna politična nervoznost

Posledice pondeljkovih dogodkov v vladi in Narodni skupščini. Delo skupščinskih odborov.

Beograd, 2. decembra, p. Na včerajšnji državni praznik so politični in vladni posli počivali. Dogodki pondeljkove seje in zlasti incident posl. Vilderja so tvorili predmet živahnih razgovorov. Ni dvoma, da je Radičevo pismo (glej podrobno poročilo na 2. strani) ostavilo zelo mučen dojem. S tem v neposredno zvezo se spravlja dejstvo, da je bil popoldne klican gospod Radić na dvor. Avdijenca je trajala eno uro.

Mnogo nervoznosti v radikalskih krogih je povzročil incident v pondeljkovi seji ministrskega sveta, v kateri je Radić zapretil s prehodom v opozicijo, ako vlada ne spreime stališče ministra Radojevića glede Brodarskega sindikata. Današnji jutranji listi obširno razpravljajo o tem incidentu. «Politika» beleži izjave vodilnih radikalnih krogov, da se s pretnjami ne vodi politika sporazuma in da je delo po Radičevi metodi v koaliciji nemogoče. List ugotavlja, da radikalski krogi situacijo ne presojajo baš rožnato. Danes dopoldne se je vršila konferenca gg. Pašića, Maksimovića, Marka Gjuričića, Trifkovića in Ljube Živkovića, ki so razpravljali o incidentu v zadnji seji ministrskega sveta. Pašić je izjavil, da energično obsoja postopanje ministra Radojevića in Stjepana Radića. V slučaju, da se ponovijo take stvari v ministrskemu svetu, bo g. Pašić takoj otvoril krizo vlade in podal demisijo. G. Pašić je pooblastil g. Ljubo Živkovića, da sporoči radikalnemu klubu, da bo vsak poskus kršenja discipline imel za posledico demisijo vlade. V radikalnem klubu vlada veliko razburjenje tudi radi postopanja ministra Pavla Radića, ki je v zadnjem hipu spravil v dvanajstine amandman, s katerim se ustavljajo vse agrarne pravde v Dalmaciji. Danes popoldne so imeli radi tega dalmatinski in bosanski radikali pod predsedstvom poslanca Komljenovića sestanek, na katerem so zahtevali, da se ta amandman razveljavi. Poudarjali so, da je postopanje ministra Pavla Radića nepošteno in da zahtevajo od vodstva stranke, da se taki nastopi onemogočijo. Sploh je vladala ves dan v enem kot v drugem klubu vladne večine velika nervoznost.

Danes je vlada razpravljala o delu Narodne skupščine. Najprej je imela vlada namen poslati skupščino domov za božične počitnice že takoj sedaj. Ker pa anketni odbor za slučaj dr. Lukinića še ni dovršil svojega posla, se skupščina ne more raziti, ker ima zakon o ministrski odgovornosti glede takih slučajev natančno predpisane roke. Jutri dopoldne ima anketni odbor zadnjo sejo, na kateri bo sestavil predlog za Narodno skupščino. Po današnji seji anketnega odbora so bili posamezni člani zelo rezervirani. Vendar je doznal Vaš dopisnik, da se je velik del odbora izjavil v korist dr. Lukinića.

Nocoj se je vršila seja ukaznega odbora ministrov. Razpravljalo se je o upokojitvi večjega števila državnih uradnikov. Jutri bo seja ministrskega sveta, ki bo rešila vprašanje dela Narodne skupščine in pa vprašanje spora z Vatikanom. Nocoj se je o tem vršila konferenca ministra ver in ministra zunanjih zadev. Izgleda, da v petek Narodna skupščina ne bo zasedala radi pravoslavnega praznika Vavedenja.

Danes popoldne je imel sejo skupščinski odbor za zakonski predlog o obrtni banki. Razen tega se je vršila tudi seja administrativnega odbora Narodne skupščine in odbora za zakonski predlog o nošenju orožja.

Vlada pripravlja znižanje uradniških plač

Kako namerava plačati uradnikom dolžne diference. — Kolumbovo jajce finančnega ministra.

Zagreb, 2. decembra, r. «Zagreber Tagblatt», čigar direktor ima znane zveze z obema vladnima strankama, zlasti pa še z HSS, objavlja «iz dobro informiranega beograjskega vira», da je bilo vprašanje znižanja uradniških prejemkov v zadnjih mesecih ponovno predmet dolgih razprav in je resno nameravano za spomlad. Finančni minister je tozadevno baje tudi že izdelal obsežen načrt. Postavil se je namreč na stališče, da more slediti izboljšanje življenskih razmer in sanacija državnih financ v Jugoslaviji le po splošnem močnem znižanju državnih ,izdatkov, pri čemer pa pridejo seveda v poštev tudi prejemki državnih uradnikov in oficirjev kot najmočnejši izdatki v državnem proračunu. To znižanje je baje utemeljeno že z dosedaj nastopivšo pocenitvijo vseh življenskih potrebščin, ki se bo po mišljenju finančnega ministra do spomladi še nadaljevalo in prineslo obenem tudi pocenitev stanovanj.

Na podlagi teh prepozicij namerava finančni minister za 1. april 1926. desetodstotno znižanje vseh prejemkov državnih uradnikov, čemer bo sledilo septembra 1926. še nadaljno znižanje za 10 odst.; do tedaj se namreč pričakuje nova splošna pocenitev življenja. Aprilsko znižanje za 10 odst. pa uradnikov ne bo takoj zadelo. Vsakdo dobi namreč mesečno svojo polno plačo, odtrganih 10 odst. pa bodo vpisali na konto državnega dolga iz razlike zadnjega povišanja prejemkov državi v dobro. To se bo godilo toliko časa, dokler ne bodo uradnikom dolžni zneski, ki znašajo skupno 450 milijonov, poravnani.

Tako se bo država rešila svojega dolga uradnikom, državni proračun pa ne bi bil radi te postavke obremenjen. Tudi uradništvo prvega znižanja ne bi tako močno občutilo in bi bilo vrh tega že pripravljeno na novo znižanje v jeseni. Ker državni dolg oficirjem ne obstoja, bodo znižane njihove plače šele v jeseni.

Seja Narodne skupščine

Odgovori na vprašanja poslancev. — Minister za prosveto izbegava odgovore. — Odbor za zakon o Obrtniški banki. — Seja finančnega odbora.

Beograd, 2. decembra r. Današnja seja Narodne skupščine je bila izpolnjena skoro samo z odgovori ministrov na razna vprašanja. Finančni minister dr. Stojadinović je odgovarjal na vprašanje posl. St. Urojića o nepravilnostih, ki so se dogodile o priliki izmenjave tisočkronskih bankovcev. Oni bankovci, ki niso bili pravilno žigosani ali opremljeni z markicami, so bili odklonjeni. Poslanec Urojić se ni zadovoljil z ministrovim odgovorom in je naglašal, da so zakrivile to oblasti, ker niso bankovcev dovolj jasno žigosale ali markirale.

Dr. Stojadinović je odgovarjal nato na vprašanje posl. Dimitrije Vujića o prodaji prebitka tobaka družbi »Union«. Izjavil je, da je Jugoslavija postala glede tobaka izvozna država, ker pridelek vedno bolj narašča. Leta 1920 je znašal 9.236.000, l. 1921. 11.924.000, l. 1922. — 16 milijonov, l. 1923. 20 milijonov in l. 1924. že 33.669.000 kg Monopolska uprava radi svoje birokratične uredbe ne more organizirati prodaje svojih prebitkov in zato je treba najti kak način, kako se to zgodi. Nič pa se ne bo zgodilo brez vednosti Narodne skupščine.

Sledila je razprava o zahtevi parlamentarnega odbora v slučaju dr. Lukiniča, da se rok za predložitev poročila podaljša, ker še vedno niso prispeli potrebni dokumenti od avstrijske vlade. Podpredsednik dr. Subotić je sporočil, da je predložil odsek to zahtevo skupščini že začetkom novembra, a je dobil med tem zahtevane podatke. Zaključna seja je določena za jutri in bo sestavil odsek pri tej priliki svoj končni predlog. Kakor hitro dobi predsedstvo poročilo, se bo postopalo v smislu zakona o odgovornosti ministrov.

Koncem seje je bil izvoljen odsek za proučitev zakonodajnega načrta o Obrtni banki, poprej pa se je še vršila v predsedstvu Narodne skupščine konferenca klubovih načelnikov glede postavitve skupne liste. Ker pa ni prišlo do sporazuma, postavi vsaka skupina svojo listo. Rezultat glasovanja je bil zato odvisen od števila navzočih poslancev vsake skupine. Glasovalo je 220 poslancev, radikali so dobili v odbor 10, radičevci 5, muslimani in davidovičevci po 3, klerikalci 2, SDS 1 člana.

Predsednik je nato naznanil, da je jutri interpelacijski dan. Ker pa vlada ni pripravila niti enega odgovora, se bo vršila redna seja. Poslanec Vilder: Kaj je z našo interpelacijo o redukciji srednjih šol, ki je bila že postavljena na dnevni red? Predsednik pojasnuje, da je medtem bil imenovan nov minister prosvete in da se je g. Radić poslužil pravice, da ima 2 meseca časa za odgovor. Ironični klici pri opoziciji.

Za jutrišnjo sejo, ki prične ob 10. dopoldne, je postavljena na dnevni red volitev odseka za proučitev zakonskega načrta o trgovinski pogodbi med Jugoslavijo in Avstrijo, kakor tudi izvolitev odseka za zavarovanje letalskega osobja armade in mornarice.

Beograd, 2. decembra. p. Za jutri popoldne ob 16. je sklicana plenarna seja finančnega odbora s sledečim dnevnim redom: 1.) razdelitev finančnega odbora na sekcije za proučevanje proračuna za l. 1926/27. 2.) Predlog dr. Bazale o izvrševanju čl. 249. zakona o uradnikih in pa o prevedbi kronskih upokojencev. 3.) Pomoč poškodovanim od poplave.

Pred demisijo nemške vlade

Še ta teden odstopi Luthrov kabinet. — Malo upanja v veliko koalicijo. — Popuščanje desničarskih strank.

Berlin, 2. decembra. s. Nemška delegacija odpotuje v četrtek zjutraj ali najkasneje opoldne iz Londona in prispe v petek opoldne v Berlin. V soboto dopoldne se sestane kabinet na sejo, na kateri bo sklenil demisijo, ki jo namerava državni kancelar takoj predložiti državnemu predsedniku. Skoraj gotovo je, da bo sestava nove vlade zopet poverjena dr. Luthru. Iz razgovorov, ki so se dosedaj vršili radi sestave vlade, je jasno razvideti, da se želja demokratov in centruma, da se ustanovi velika koalicija najbrže ne bo izpolnila.

Berlin, 2. decembra s. Po podpisu locarnske pogodbe so se pričele desničarsko orijentirane skupine zopet pomirjevati. Napade, ki jih je dosedaj uprizarjala desno-radikalska struja proti Hindenburgu, so pričele odklanjati razne patriotične organizacije. Tudi veliko-veleagrarska »Deutsche Tageszeitung« piše, da je treba po podpisu locarnske pogodbe računati s tem zunanjepolitičnim dejstvom, brez ozira na to, kakšno stališče zavzema ta ali ona stranka proti njej.

Briand in Loucheur pred parlamentom

Po svojem povratku iz Londona je prečital Briand v zbornici vladno deklaracijo, Loucheur pa predložil svoje finančne načrte.

Pariz, 2. decembra. a. Ministrski predsednik Briand se je danes vrnil v Pariz. V zvezi z njegovim odpotovanjem iz Londona pišejo angleški listi, da pride Briand v poštev kot prihodnji nosilec Noblove mirovne nagrade.

Briand bo na seji zbornice prosil za takojšnjo diskusijo o projektu finančnega ministra Loucheurja, v katerem se predlaga, da naj se pooblasti francoska banka za izdajo novih bankovcev za 6 milijard frankov. S tem bi se dovoljeni maksimum novčanic povišal na 58 milijard. Vlada bo predlagala, da naj se vse interpelacije prekličejo in vztrajala na tem, da se ta predlog čimprej sprejme. Loucheur je zagotavljal ponovno, da bodo inflacijo spremljali rigorozni davčni ukrepi. V ostalem se bo inflacija omejila na državne potrebe v mesecu decembru.

Pariz, 2. decembra. k. Ministrski predsednik Briand je takoj po svojem prihodu odšel v zbornico in prispel pravočasno k otvoritvi popoldanske seje. Pričetkom seje je prečital vladno izjavo. Izjavo so sprejeli v splošnem z gotovo hladnostjo in sta jo odobravala samo centrum in del radikalcev. Pri socijalistih se je kazala neka rezerviranost. Zbornica je sklenila, da se interpelacije odgode, dočim je sicer običaj, da se razprava o njih prične takoj po vladni izjavi. Finančni minister Loucheur je nato predložil svoje finančne načrte, od katerih predvideva prvi nadaljno izdajo za 6 milijonov frankov novčanic, drugi pa zvišanje davkov, ki bi bilo potrebno za poznejše kritje izdanih novčanic. Izvajanja finančnega ministra so vzbudila v zbornici močno razburjenje. Zbornica se je nato za eno uro odgodila, da je tako omogočila finančni komisiji posvetovanja o teh finančnih načrtih.

Tržaški prefekt Moroni odstavljen

Trst, 2. decembra. t. Tržaški prefekt Moroni je danes prejel dekret, s katerim je stavljen na razpoloženje. Istočasno je za njegovega naslednika imenovan Giovanni Gasti, dosedanji prefekt v Ferari. Odstranitev prefekta Moronija se spravlja v zvezo z znanimi tržaškimi dogodki, ki so dali povod za mučen incident med Italijo in Jugoslavijo.

Svečanosti Narodne Odbrane na Avali

(Glej tudi poročilo na 3. strani lista).

Beograd, 2. decembra. p. Danes so se končale svečanosti Narodne odbrane. Ob 9. zjutraj je odpotoval odbor Narodne odbrane in drugih korporacij z avtomobili h grobu neznanega junaka na Avali. Tu je prvi govoril dr. Triller, ki je v imenu Slovencev položil zakletvo na iskreno bratsko ljubav s Srbi in Hrvati ter je položil zelo lep venec na grob neznanega junaka. Istotako lepe govore so imeli tudi zastopniki Hrvatov in odposlanci drugih korporacij.

Ob 11. so se vršila svečana cerkvena opravila v saborni cerkvi, v spomin premnulim članom Narodne odbrane. Slovesnosti je prisostvoval poleg mnogoštevilnih zastopnikov društev tudi vojni minister general Trifunović.

Uvozna carina na železo

Beograd, 2. decembra. p. Na nocojšnji seji tarifne sekcije finančnega odbora se je razpravljalo o vprašanju uvozne carine na železo. Predstavniki metalurgije iz Slovenije so zahtevali, da se uvoz sirovega železa iz Avstrije osvobodi uvozne carine. Minister financ je predlagal tri zlate dinarje carine za 100 kg uvoženega železa. Obstojal pa je tudi predlog za 5 zlatih dinarjev carine. Do končnega sklepa ni prišlo.

UJU pri Radiću

Beograd, 2. decembra. p. Danes je minister prosvete Stjepan Radić sprejel deputacijo centralne uprave UJU. Pri tem sprejemu so razpravljali o učiteljskih stanovskih vprašanjih posebno pa o zakonskem načrtu o osnovnem šolstvu. Za tem je minister Radić sprejel še deputacijo udruženja beograjskih univerzitetnih profesorjev, ki so razložili ministru svoje bedno materijelno stanje.

Nove cene za meso v Zagrebu

Zagreb, 2. decembra. n. Danes je imel sejo mestni odbor za pobijanje draginje, ki je sklenil, da zniža cene govedini, teletini in svinjini, z veljavnostjo od 3. decembra. V bodoče stane govedina sprednji del 18 Din, zadnji del 22, slabše vrste prednji del 15, zadnji 19, teletina 18 oziroma 21.

Železniška nesreča v Hercegovini

Sarajevo, 2. decembra. n. V Hercegovini je pri postaji Prenj skočilo s tira 7 vagonov osebnega vlaka. Nesrečo je povzročila voda, ki je razrila tračnice. Človeških žrtev ni bilo. Promet je ustavljen za delj časa.

Šramkova misija brezuspešna

Praga, 2. decembra. s. *Msgr. Šramek je zadel pri sestavi svoje vlade na toko velike težkoče, da je treba smatrati njegovo misijo za izjalovljeno. V političnih krogih izjavljajo, da bo sedaj imenovana najbrže uradniška vlada z bivšim ministrskim predsednikom dr. Černyjem na čelu.*

Kravali v Reichstagu

Berlin, 2. decembra. k. Kakor poroča »Acht-Uhr-Blatt« je prišlo danes v državnem zboru do razburljivega prizora med nacijonalističnim poslancem Henningom in bivšim državnim kancelarjem dr. Wirthom, ko je slednji predbacival Henningu, da je radi nekega takrat spisanega članka sokriv Rathenauovega umora in da so vsled tega njegove roke omadeževane s krvjo. Poslanec Henning je odgovoril z daljšo izjavo, češ da mora tudi sedaj biti dr. Wirthu samo na tem, da ščuva na umor, kar je vzbudilo na levici veliko ogorčenje. Poslanci so se zmerjali med seboj z lopovi in brezčastneži. Poslanci Müller-Franken, dr. Breitscheid in Sollmann so bili pozvani k redu.

Komunistična demonstracija v Pekingu

Moskva, 2. decembra. z. V Pekingu so se vršile velike demonstracije, katerih se je udeležilo približno 10 tisoč oseb. Sprejeta je bila od komunistov in članov revolucijonarne stranke Kuo-Nin-Tanga predlagana resolucija, ki zahteva sestavo interimistične nacionalne vlade, takojšnjo sklicanje narodne skupščine v svrho sestave stabilne vlade, anulacijo vseh pogodb z inozemstvom, v katerih ne pride do izraza enakopravnost Kitajske ter izboljšanje razmer delavcev in kmetov zakonodajnim potom. Med demonstranti je bila tudi skupina dijakov in delavcev, ki so nosili rdeče zastave ter peli marseljezo. Oddelki pekinške garnizije so pokazali svoje simpatije z demonstranti.

Rodbinska tragedija v Zagrebu

Zagreb, 2. decembra. n. Danes se je tu odigrala nenavadna rodbinska tragedija. Uradnik tvrdke Cenker in drug Franjo Magdič je imel ženo, ki je bila v zadnjih mesecih pred porodom. Zakon je bil srečen. Pred nekaj dnevi je odšla žena na obisk k svojim sorodnikom v Sarajevo, odkoder se je pred kratkim vrnila ter ob tej priliki zasačila svojega moža s tujo devojko v stanovanju. Žena se je radi tega tako razburila, da je predčasno porodila ter so jo morali v opasnem stanju prepeljati v bolnico. To si je mož Fran Magdič vzel tako k srcu, da je odšel v Tuškanec, kjer se je obesil.

Najlepše slikanice in mladinske knjige za Miklavža
se dobe
v knjigarni Tiskovne Zadruge v Ljubljani, Prešernova ulica št. 54
nasproti glavne pošte.

Locarnske pogodbe podpisane

Svetovnopolitičen dogodek v Londonu. — Mirovni govori voditeljev današnje evropske politike.

London, 1. decembra.

Danes so bile v Londonu podpisane locarnske pogodbe. Radi žalovanja po umrli kraljici Aleksandri se ta za svetovni mir tako važni akt ni vršil na tako svečan način, kakor je bilo prvotno nameravano. Angleška vlada je za ta svečani dogodek dala na razpolago veliko dvorano v Downing Streetu. Približno 200 novinarjev iz vseh držav sveta je prišlo v London, da prisostvujejo podpisu locarnskih pogodb. Nebroj kinematografskih operaterjev je delalo celo uro, da se bo mogel svečani akt pokazati v sliki vsemu svetu. Pred poslopjem se je, ko se je bližala ura podpisa, zbrala velika množica ljudi, da vidi prihod inozemskim delegatov.

Chamberlain, Briand in Luther so stopili skupaj v dvorano. Sledili so jim dr. Stresemann ter ostali delegati, Scialoja za Italijo, Vandervelde za Belgijo, dr. Beneš za Češkoslovaško in Skrzynski za Poljsko. Z ministrskim predsednikom Baldwinom na čelu je vstopil nato ves angleški parlament.

Ko so vsi delegati zavzeli svoja mesta, je nastala grobna tišina. Chamberlain otvori s pozdravnim govorom v francoskem jeziku sejo, prečita poslanico angleškega kralja, ki obrazlaga delegatom veliko zadovoljstvo angleškega kralja radi uspeha konference v Locarnu. Poslanica obžaluje, da se vsled smrti kraljice matere ne morejo vršiti vse one svečanosti, ki so bile ob tej priliki nameravane. Chamberlain pozdravlja nato vse delegate ter izjavlja, da je ta dan najlepši dan njegovega političnega življenja, ko se zaključi delo sprave zlasti z Nemčijo, ki se daj zopet šteje vse narode za svoje prijatelje. Na kratko obžaluje Chamberlain, da Mussolini ni osebno prišel v London. V svojem govoru zlasti podčrtava locarnski duh, ki bo preprečil ponovitev take svetovne nesreče, kakor je bila svetovna vojna. Chamberlain je govoril hitro, toda monotono. Njegov obraz je bil miren, vendar pa se je na njem opažala njegova močna notranja razburjenost.

Na povabilo Chamberlaina prične govoriti nemški državni kancelar dr. Luther in sicer v nemškem jeziku. Pričenja z zahvalo za kraljevsko poslanico ter izjavlja med drugim: «Iz vsega srca pozdravljam ugotovitev Njegovega Veličanstva, da so locarnske pogodbe delo spravljivosti in podlaga za odkritosrčno prijateljstvo tukaj zastopanih narodov. Popolnoma pravilno, je povdarjal zunanji minister Chamberlain, da bo treba tudi na tem potu spravljivosti premostiti še mnogo težkoč. Vsi predsodki se morajo odstraniti, nezaupanje mora izginiti. Vsi narodi se morajo združiti za bodočnost. Zaradi tega je potrebno, da izgine vse, kar ima svoj izvor v posledicah vojne, ki sedaj niso več upravičene. Dejstvo, da trpijo deli moje domovine še vsled posledic vojne, mora ravno tako izginiti kakor nezaupanje.»

Za tem se vrstijo govori drugih delegatov. Nastopi Briand, za njim Scialoja, Vandervelde, dr. Beneš in Skrzynski. Vsi govorijo francosko, tiho in monotono, kakor da bi vršili nalogo, ki ni ravno važna.

Ko je poljski delegat Skrzynski končal, je prišel trenotek podpisa. Sir Cecil Hurst izroči zaključni protokol državnemu kancelarju dr. Luthru ter ga povabi naj podpiše ta važni dokument. Za Luthrom podpiše dr. Stresemann, nato Briand in Scialoja. Za Anglijo podpiše najprej Baldwin. Akt podpisa vseh listin, namreč končnega protokola, razsodiščnih pogodb in pisma, ki vsebuje interpretacijo člena 16. pravil Zveze narodov traja približno 10 minut. Po podpisu izroči Chamberlain državnemu kancelarju veliko kuverto, v kateri so bili vsi prepisi podpisanih pogodb.

Po ceremoniji podpisa povzame besedo Briand ter izjavlja med drugim: Locarnske pogodbe so povzročile med narodi močno gibanje zaupanja, splošen interes in veselje. Locarnske pogodbe so plod drugega duha, kakor je bil dosedaj običajen. Na mesto duha previdnosti in nezaupanja je stopil duh solidarnosti. Z našimi podpisi smo potrdili, da bomo imeli mir. Partikularizem naših držav izginja v tej pogodbi in z njim tudi vsi hudi spomini. Ako te pogodbe ne bi imele tega pomena, ne bi pomenile nič velikega. Locarnske pogodbe bodo velike vrednosti, ako bodo pomenile, da se vojne ne bodo ponovile, da se naši možje ne bodo več morili in se naša mesta ne bodo več pustošila. Sedaj se bomo mogli brez vsake bojazni z ljubeznijo posvetiti vzgoji svojih sinov, ne da bi se bali, da bodo naši postali žrtve vojne.»

Obrnjen k Luthru in Stresemannu je Briand izjavil: *«Meni nasproti sedijo moji nemški kolegi. Sem dober Francoz in tudi vi ste dobri Nemci, toda vsi skupaj smo tudi dobri Evropejci. Hočemo biti nacionalni, toda nočemo ločitve narodov ter odklanjamo vse zapreke med nami. Narodi, ki so se medsebojno tako kruto borili, vedo najbolje, katera pota vodijo do miru. Zagotoviti morem v imenu velike večine francoskega naroda, da je vojna za vedno onemogočena in da je mir za vedno zajamčen. Odločen sem, da hočem že jutri uporabiti vsa sredstva, ki mi jih dajejo na razpolago te pogodbe proti vojni in za mir. Vidim začetek velikega dela obnove Evrope.»*

Z veliko napetostjo so navzoči poslušali ta miroljuben govor francoskega državnika.

Briandu je odgovoril dr. Stresemann, ki je predvsem povdarjal, da je imela vojna za posledico, da se je ustvarila skupnost med narodi. Ako bomo poginili, bomo poginili skupno. Ako hočemo napredovati, ne moremo tega doseči brez sodelovanja enega ali drugega. Locarnske pogodbe so pričetek pravega miru, za katerega je tudi večina nemškega naroda.

Sledili so govori ostalih glavnih delegatov, ki so vsi povdarjali hrepenenje po miru. Vandervelde je izjavil, da bodo narodi, ki so bili dosedaj ločeni, živeli vnaprej kot prijatelji. Vrsto govorov je zaključil ministrski predsednik Baldwin, nakar je Chamberlain brez vsake ceremonije zaključil zadnjo locarnsko sejo. Množica pred poslopjem je živahno pozdravljala delegate, ko so zapuščali palačo.

Popoldne je kralj v Buckinghamski palači sprejel zbrane delegate. Predstavljal mu jih je Chamberlain, kateremu je kralj pri tej priliki izročil najvišje odlikovanje. Kot prva sta bila predstavljena kralju dr. Luther in dr. Stresemann. Po sprejemu pri kralju so Chamberlain, dr. Luther, dr. Stresemann, državni tajnik Schubert, Briand, Berthelot in Vandervelde imeli v zunanjem ministrstvu političen razgovor o vprašanju Porenja. Razgovor je trajal poldrugo uro. Razpravljali so predvsem o zmanjšanju števila čet v še zasedenih dveh conah. Vandervelde je izjavil, da je Belgija pripravljena zmanjšati število svojih čet za eno tretjino. Tudi Briand je pokazal mnogo popustljivosti, vendar pa ni mogel dati nobenih konkretnih izjav.

Že 50 let
uživa
Schmoll Pasta
svoj svetovni glas kot
najboljša krema za
čevlje. 7161 a
Ona da čevljem globok in trajen sijaj ter hkrati ohrani in vzdrži usnje mehko.
Dobi se v vseh barvah.

Težka kriza na Češkoslovaškem

Praga, 1. decembra.

Sinoči ob 9. je designirani min. predsednik Švehla vrnil prezidentu Masaryku mandat za sestavo koalicijskega kabineta. Službeni komuniké poudarja, da se je njegov dosedanji poskus sestaviti vlado razbil radi diferenc, ki so nastale med obema socijalističnima in ljudsko (klerikalno) stranko, ki odklanja, da bi ministrstvo prosvete prišlo v roke socijalista. G. Švehla je priporočil prezidentu, da poveri pogajanja za sestavo vlade voditelju druge najmočnejše stranke msgr. Šrameku.

Danes je bil voditelj čeških klerikalcev g. Šramek pozvan v avdijenco ter je dobil mandat za sestavo vlade.

S tem je češkoslovaška vladina kriza, ki traja sedaj že tretji teden, stopila v nov štadij. Neuspeh g. Švehle, katerega diplomatični talent je znan, je splošno presenetil. Povzročila so ga predvsem osebna, a tudi načelna vprašanja. Volitve so, kakor znano, dale češkoslovaškim narodnim strankam prav majhno večino 18 poslancev. Da se omogoči čim gladkejše funkcijoniranje narodne koalicije, v kateri se je številčni odnošaj precej spremenil, je s strani predsednika republike potekla ideja, da naj bi novi kabinet ne bil čisto parlamentarni, temveč naj bi se najvažnejši in najobčutljivejši resorti, ki bi sicer mogli dati povoda za razne opasne frikcije med koaliranimi strankami, izročijo strokovnjakom — neparlamentarcem. Gre predvsem za resort financ, notranjih zadev, pravde in za portfelj ministra za Slovaško. Veliki avtoriteti prezidenta Masaryka je pripisati, da bi stranke končno pristale na to solucijo. A medtem je najprvo med obema socijalističnima grupama, med socijalnimi demokrati in narodnimi socijalisti izbruhnil spor za ministrstvo železnic. Eni in drugi so ta resort zahtevali za sebe. Po dolgih medsebojnih pogajanjih je kazalo, da bo tudi ta diferenca izravnana in včeraj se je že v politični javnosti kolportirala definitivna lista novega Švehlovega kabineta.

V zadnjem trenutku pa je prišel s strani klerikalne stranke afront, ki je podrl že gotovo kombinacijo. Klub klerikalnih poslancev je sklenil, da zahteva mesto ponudenih mu 2 resortov tri in med njimi ministrstvo prosvete. Kot svoj minimalni postulat pa so klerikalci postavili zahtevo, da ministrstvo prosvete pod nobenim pogojem ne sme biti več v socijalističnih rokah. Obe socijalistični stranki ste to zahtevo odklonili in pogajanja g. Švehle so bila razbita.

V zvezi s pozivom g. Šrameka so se danes raznašale resne senzacijonalne verzije. Med drugimi tudi ta, da bo gospod Šramek poskušal sestaviti konservativni kabinet z izločitvijo obeh čeških socijalističnih strank, a s pritegnitvijo nemških klerikalcev in agrarcev. Res je, da je pri Nemcih nastal po volitvah velik preobrat in da zmagu je pri njih spoznanje, da pomeni prošlih 7 let negativistične politike sedem izgubljenih let. A na drugi strani je občutek, da češkoslovaška narodna država še ni dovolj strdila nacijonalnih temeljev svoje notranje politike, tako splošen, da za podobne kombinacije situacija še ni dozorela. Na drugi strani

Kdo je
Mali robinzon?

je pa res, da se z večino 18 mandatov položaj ne da držati. Poskusi, priti do aranžmanov s češkimi komunisti ali pa Hlinkovimi avtonomisti, ki so v nedeljo v Bratislavi znova poudarili, da je avtonomistična revizija ustave predpogoj za njihovo sodelovanje v vladi, se niso obnesli.

Ni mnogo verjetnosti, da bi se msgr. Šrameku posrečilo, kar se ni posrečilo g. Švehli. Zanj so težkoče še večje in zatrjuje se, da je prezidentu republike že danes izjavil, da smatra koalicijsko vlado za mogočo le pod vodstvom gospoda Švehle. Danes je msgr. Šramek dolgo konferiral z voditeljem nar. socijalistov posl. Stribrnym. Gre za vprašanje min. prosvete. Ako bi tu klerikalci popustili, bi bila nova narodna koalicija mogoča, seveda zopet le pod predsedstvom g. Švehle.

Nesporno je sedanja kriza najtežja, kar jih je bilo na Češkoslovaškem. Čsl. nacijonalna politika stoji pred dilemo: ali pristopiti h kompromisom s tujerodnimi strankami, odnosno s federalističnim slovaškim pokretom ali pa poklicati narod k odločitvi. Zlasti obe socijalistični stranki se ogrevate za ponoven apel na narod in je upati, da bi mogli oslabiti i klerikalce i komuniste.

Vsekakor situacija za definitivne odločitve še ni dozorela in zato je računati, da bo msgr. Šramek svoj mandat morda že jutri vrnil prezidentu in da bo, če se v zadnjem trenutku ne posreči ugodnejša solucija, prevzel vlado **uradniški kabinet**, ki bi ga vodil kakor l. 1921. verjetno zopet dr. Černy. S tem bi bil pridobljen čas, da dozori odločitev ali nove volitve ali pa razširjenje koalicije z drugimi strankami. V ospredju političnih diskusij stojita dve kombinaciji konzervativna s klerikalci, agrarci, nemškimi keršč. socijalci in nemškimi agrarci ter napredna s češkimi in nemškimi socijalisti ter češkimi in nemškimi agrarci. Kot tretja solucija bi bila narodna koalicija, s katero bi sodelovala ena od zmernejših nemških strank.

Ako bi bila že danes, ko še niso znani vsi elementi situacije, dovoljena sodba, bi se mogel označiti bodoči razvoj morda takole: činovniška vlada in nove volitve.

Škofje razglašajo kulturni boj

Obupna obramba klerikalizma pod pretvezo, da so ogroženi interesi vere in cerkve.

Beograjska «Politika» objavlja nastopno poročilo iz Zagreba:

V ponedeljek je bila končno redigirana in v tisk izročena poslanica jugoslovenskega katoliškega episkopata, namenjena vsej katoliški duhovščini in vernikom. V poslanici prepričujejo škofje duhovščino in ljudstvo, da se je v naši državi pričel kulturni boj proti katoliški cerkvi in papežu ter da se nasprotniki katolicizma pripravljajo s polno paro, da kulturni boj čim bolj poostrijo.

«Mi smo prepričani — pravijo škofje v poslanici — da narod ne bo poslušal zapeljivcev in ne bo stopil v borbo z Rimom, ker je ta borba odvišna in škodljiva. Ob rimskem romanju v maju in septembru so se verniki lahko prepričali, da Rim želi celi naši državi vso srečo in napredek. Kakor to delajo druge države, tudi naša sklepa konkordat z Rimom, da na ta način utrdi prijateljske odnošaje s sveto stolico. Zato protivnikom katoliške cerkve ne bo uspelo pokvariti te dobre odnošaje. Lahko pa bi zanesli zmešnjavo med ljudstvo. Dolžnost duhovščine je, da se takoj lotijo posla. Žene dvigajo katoliško zavednost med ljudstvom, zato naj poučijo ljudi, kaj je sveti oče papež, kaj on pomeni za celo katoliško cerkev. Ko bo ljudstvo dobro poučeno v teh stvareh, ga ne bo nihče mogel odtrgati od Rima.»

«Protivniki katoliške cerkve hočejo v naši mladi državi pripraviti črne dni (!!) za katoliško cerkev. Iz mržnje do katoliške vere in do sv. stolice se pri nas pripravlja kulturni boj. Nam vsilujejo borbo, ki je nismo provocirali. V tej borbi bo tudi nekaj odpadnikov. Zatorej se moramo organizirati v katoliški akciji. Vse župnije in vse organizacije pozivamo, da takoj pričmo delovati za sveto katoliško stvar, in to uprav zdaj, ko se v naši državi ustvarjajo novi zakoni in se je na šolskem polju poskušalo veronauk odpraviti iz šole (??). Jasno govorijo dejstva: Hotelo se je, da veronauka ne bi poučevali duhovniki, marveč organi posvetne oblasti, obenem pa se menja osnova verouka, menjajo se tudi šolske knjige verouka, in končno se stremi za tem, da bi se zaprle konfesijonalne šole. Že zdaj se iz višjih razredov naših šol povsem izriva verouk, a v nekaterih šolah se učne ure verouka znižujejo od 4 na 1. Mi k temu ne smemo molčati, marveč moramo zahtevati svoje pravice.

Nujna naša dolžnost je, da osnujemo katoliški dnevnik. On bo naš tabor, ki bo branil vse naše pravice!»

Poslanico je podpisalo 13 škofov, ki jo zaključujejo z naslednjo zapovedjo: «Prečitajte, častiti bratje dušebrižniki, to okrožnico in poslanico vernikom, in sicer prvo nedeljo po prejemu!»

Ne pozabite, da bo v decembru najboljši film
Jackie Coogan!

Za vse vrste oblačil
do Božiča
znižane cene
pri priznano solidni tvrdki
J. Maček
Ljubljana

Zakaj je bila poslancu Vilderju odvzeta beseda

Beograd, 1. decembra.

Sinoči sem Vas na kratko obvestil o incidentu, ki se je dogodil povodom govora posl. Vilderja in ki je povzročil eksodus samostojnih demokratov iz zbornice. Pismo Stjepana Radića, ki ga je prečital g. Vilder, je napravilo v zbornici in tudi v javnosti veliko senzacijo in bi moglo, če ne danes, pa še pozneje igrati politično vlogo. Povodom preiskave, ki se je vodila po volitvah proti kompromitiranim poslancem tedanje HRSS, je policija pri posl. Kirinu zaplenila lastnoročno pismo St. Radića z dne 23. februarja 1925. V tem pismu piše sedanji kraljevi minister svojemu prijatelju tudi to-le:

«Javljam Ti, da je takoj ob demisiji Ljube Davidovića zahteval kralj Aleksander od Nastasa Petrovića (tedanjega ministra notranjih zadev), naj mene zapre. A ko je Nastas Petrović to odbil iz pravnih in političnih razlogov, je kralj vzkliknil: «Tedaj bom pa jaz zapovedal divizijonarju v Zagrebu naj ga on zapre!» Nastas je odgovoril, da bo v tem primeru odklonil nadaljnje vodstvo svojega ministrstva in da bo za to javno navedel razlog. Čim je bila imenovana PP-vlada, bi bila morala močna četa vojaštva obkoliti Hrvatski seljaški dom in mene ne samo aretirati, marveč po zaključku neke generalske klike poslati na drugi svet.»

Ko je Vilder to pismo ob splošni pozornosti parlamenta prečital, so pričeli radićevci divje razsajati.

«Ni res, ni res!» je ljuto vpil doktor Pernar.

«Vi ste stari policajec!» je Vilderju kričal posl. Banković. «Vi ste star mojster v falzificiranju pisem in dokumentov!»

«Takoj odložim mandat,» je nato poudaril Wilder, «ako se izkaže, da ta podpis ni Radićev!»

Minister za vere Miša Trifunović tedaj pristopi k predsedavajočemu podpredsedniku radićevcu Šibeniku in mu šepeta nekaj na uho.

«Nikar ne dajajte instrukcij predsedujočemu!» protestira Sv. Pribičević.

«To je moja stvar!» odvrne Trifunović.

«Gospod poslanec!» takoj nato opominja predsedujoči govornika Vilderja, «ne omenjajte vladarjevega imena v tem domu!»

«To govori Radić!» vzklika Sv. Pribičević. «Naj vladar dozna, kaj je o njem pisal Radić, a naj dozna tudi država!»

Ko je posl. Vilder še dalje govoril in citiral posamezne Radićeve izjave, ki so radićevce vžigale k besnosti, mu je predsedujoči odvzel besedo rekoč:

«Pozivam Vas k redu in da zapustite govornico!»

«Vi, gospod predsedujoči, dokazujete s tem, da Vam je moj govor vrlo neugoden!» je ostro protestiral posl. Vilder in z njim ostali sam. demokrati. «Vi ste strankar! Vrnili Vam bomo milo za drago. Ne boste mogli računati na našo lojalnost v nikakem pogledu.»

Med živahnim aplavzom opozicije je nato posl. Vilder zapustil govornico. Klub SDS je, kakor smo javili, v znak potesta proti postopanju predsedništva odrekel nadaljnjo sodelovanje pri razpravi o dvanajstinah.

13 je nesrečna številka
tudi za Chaplina!
Zamislite si
kakšna je potem njegova
13 pustolovščina!
Elitni Kino Matica.

Miklavž darove težke nosi,
otrokom pridnim jih natrosi.
Še nam a veselja raja,
je dobila škatljo „Buddha“ čaja!

Ni se varale!

če ne verjamete, da eden par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato)
„ključ“
traja kakor štirje pari drugih! Zato kupite eden par in prepričajte se. Dobivajo se v prodajalnah.

Politične beležke

\+ **Varanje javnosti.** Klika, ki je mesece in mesece malone dan za dnevom zahtevala razpis ljubljanskih občinskih volitev, je sedaj dokazala lažnivost in goljufivost svoje ljubljanske politike s tem, da je v Beogradu intervenirala za preklic volitev ter tudi dosegla začasno odgoditev razpisa. Da svojo nekonsekvenco in nemoralo prekrije s figovim peresom, skuša dopovedati naivnim ljudem, da se je potegovala za odgoditev volitev zato, da bi se uvedel zanje čist proporc, dasi vedo, da imajo Beograd in druga večja srbska mesta tudi «nečist» proporc, po katerem dobi najjačja stranka takoj celo tri četrtine vseh mandatov, ostanek pa se razdeli na stranke po proporcu. Srbi ne bodo radi Pucljevih 150 in Ravniharjevih 200 glasov upeljavali za Ljubljano čistega proporca ter zlomili s sistemom, ki se je pri njih prav dobro obnesel. Da je govoričenje o čistem proporcu, pa naj bi bil isti še tako nujen in potreben, le golo varanje javnosti, dokazuje dejstvo, da g. Puclju še na misel ni prišlo, da bi bil spravil v dvanajstine, ki so bile v pondeljek sprejete, pooblastilo za izpremembo občinskega volilnega zakona. Morda si bodo gospodje celo upali trditi, da bi bila taka izpremenba mogoča samo za Ljubljano, za Maribor. Celje in Ptuj pa naj bi ostal dosedanji obč. volilni red, ker je za narodne naše interese prav dober! Po našem mnenju intervencija g. Puclja ni zadela jedra stvari. Treba jo je spopolniti in doseči, da bodo v Ljubljani pri prihodnjih volitvah šteli samo Ravniharjevi glasovi, pa bo zmaga naprednjakov prav gotovo preprečena.

\+ **Zbor SDS v Pakracu.** Na narodni praznik sta se Svetozar Pribičević in Juraj Demetrović podala v Pakrac, kjer ju je z entuzijazmom sprejela 8-tisočglava množica s konjeniki na čelu, zastavami in dvema godbama. Okrog poldne se je na glavnem trgu pričel narodni zbor. Svetozar Pribičević je v svojem govoru posvetil obilo pažnje ekonomskim interesom seljaštva in žel viharno potrjevanje. Za njim je Juraj Demetrović, narodni poslanec tamošnjega sreza, referiral v delovanju SDS v Narodni skupščini ter o dvanajstinah in proračunu. Tudi njemu je množica soglasno odobravala. Zbor je bil zaključen ob pol 3. popoldne, nakar se je po mestu razvila impozantna povorka, zvečer pa sta se oba voditelja vrnila v Beograd.

\+ **Radićeve pretnje, da bo vrgel vlado, se pričenjajo naglo** ponavljati. «Vreme» odkrito piše o tem in poroča o dogodkih v pondeljek takole: Diskusija v skupščinski dvorani je potekala dovolj monotono, pač pa je bilo interesantno ono, kar se je razpravljalo v ministrski sobi. Tam se je parkrat sestal ministrski svet in reševal o novih amandmanih za dvanajstine. In odigrala se je burna scena, v kateri je Stjepan Radić igral glavno vlogo. On je po svoji stari navadi zopet zapretil, da bo vrgel vlado in pozval svoj klub, naj glasuje proti dvanajstinam. Samo da je tokrat šlo za mnogo važnejšo zadevo kakor «puši luba», ki je oni dan domala vrgla vlado.» «Vreme» nato podrobno poroča o razpravi, ki se je tikala Brodarskega sindikata, opisuje Radićevo nastopanje, s katerim je zahteval, da se predlog prometnega ministra Radojevića mora sprejeti, ter dostavlja: «Četudi takšno obnašanje g. St. Radića ni nikogar iznenadilo, ker je njegov temperament že dobro znan, je vendar neprijetno dirnilo ministre. Cela stvar se ni doznala v političnih krogih. Samo par radikalnih poslancev je bilo obveščenih in pri njih je celotni ton dogodkov ostavil težko impresijo. Obsojali so Radića tem bolj, ker za svoje nastopanje ni imel povoda, saj se še ni vedelo, kakšen bo sklep ministrskega sveta.» S tem je torej za časa dvanajstinske debate bila vlada že drugič ob padcu — navzlic dvetretjinski večini. Moramo reči, da bi se nam energični nastop g. Radića silno dopadel, ako bi bil n. pr. veljal vprašanju izenačenja davkov. Pred vlado se nahaja Demetrovićev predlog, da se srbski davčni zakoni razširijo na celo državo, kar bi bilo na mah olajšalo ogromna bremena ne le Slovenije, temveč tudi Hrvatske. Ta stvar je bila vredna pretnje g. Radića, ki bi bila v danem položaju imela prav gotovo vsaj delni uspeh. Škoda . .

Iz demokratske stranke

Delegate in namestnik iz ljubljanske oblasti izbrane za kongres Samostojne demokratske stranke v Beogradu, dne 6. decembra naprošamo, da se odpeljejo iz Ljubljane v petek, dne 4. t. m. z brzovlakom odnosno osebnim vlakom, tako da pridejo v Beograd v soboto, dne 5. t. m. Podrobne informacije prejmejo na kolodvoru v Beogradu, kjer Vas bo pričakoval g. dr. Stane Rape.

Iz Trbovelj

t— *Proslava prvega decembra* se je vršila na vseh trboveljskih šolah zelo slovesno. V Trbovljah se je vršila v šoli v navzočnosti vseh učencev in učiteljstva, ter zastopnikov poedinih državnih uradov in duhovščine. Slavnostni govornik je bil g. Sušnik. Na Vodi pa se je vršila proslava v Forjetevi dvorani, kjer je imel slavnostni govor g. Beg.

t— *V Hrastniku* so včeraj varnostni organi zaplenili neki prekupčevalki z mesom iz Trzina 8 kg prekajenega mesa in 4 kg klobas. Vse meso je bilo kajpak neužitno. Zanimivo je, da so tej prekupčevalki že večkrat zaplenili meso iz istega vzroka.

Naši kraji in ljudje

125 letnica Prešernovega rojstva

Stritar je povedal najbolje:

«Če bi prišli pred božji tron vsi narodi in bi jih stvarnik povprašal, kako so gospodarili s svojimi talenti, tedaj bi se mogel slovenski narod izkazati z drobno knjižico, ki se ji pravi: Prešernove poezije.»

S tem je povedano vse. France Prešeren je s svojo drobno knjižico uvedel slovensko slovstvo v krog svetovne literature. V Prešernu srečujemo duh antike in romantike, odlikuje se po globoki vsebini, klasično dovršeni zunanji obliki in samolastnem bogatem pesniškem jeziku. Združitev kritičnega Čopovega duha iz ustvarjajočega Prešernovega nam je dala ono, kar nam je v malem največje: Poezije doktorja Franceta Prešerna.

Danes obhajamo 125 letnico Prešernovega rojstva. In mi se zavedamo danes, da je Prešeren naš prvi Olimpijec, ki se je rodil, a ne umre nikoli.

Prinašamo danes dve sliki: Prešernovo rojstno hišo v Vrbi na Gorenjskem in posnetek kipa na Zaičevem Prešernovem spomeniku v Ljubljani.

Svečanosti Narodne Odbrane v Beogradu

Po vseh centrih in večjih mestih države so se vršile v torek velike svečanosti povodom obletnice ujedinjenja troimenega naroda pod žezlom junaške domače dinastije Karagjorgjevićev. Posebno velike slovesnosti so se vršile v Beogradu, kjer so istočasno posvetili prapor Narodne Odbrane, ki mu je kumoval prestolonaslednik Peter. Že ob 9. dopoldne so se pričele zbirati ogromne množice naroda po ulicah, nakar se je pred poslopjem Narodne Odbrane formirala ogromna in impozantna povorka, ki je krenila s štirimi godbami na Terazije. Ta čelu povorke je korakal prireditelji odbor Narodne Odbrane, nato častne čete Orjune in Srnao z zastavami, invalidi, delegati iz vseh pokrajin naše države, rezervni oficirji v uniformi, Sokoli, skavti, trgovska omladina itd. Med tem se je vršilo v saborni cerkvi svečano blagodarenje, katero je opravil patrijarh Dimitrije ob asistenci 12 svečenikov. Prisostvovali so mu kralj in kraljica, princ Pavle s princeso Olgo, člani vlade, diplomatski zbor, vojni atašeji v uniformi, generaliteta in admiraliteta ter civilno občinstvo. Prihod kraljevske dvojice in članov kraljevske rodbine je bil pozdravljen z viharnim ploskanjem.

Patrijarh Dimitrije je imel po službi božji govor, v katerem je naglašal važnost 1. decembra, ko je bilo izvedeno ujedinjenje za ceno številnih in težkih žrtev. Ujedinjenje naših treh plemen pomeni zgodovinski čin, ki ostane še poznim rodovom vedno v svežem spominu. Kralj in kraljica sta bila pri izhodu iz cerkve zopet predmet navdušenih manifestacij. Istočasno so se vršile službe božje tudi v katoliški in protestantski cerkvi, v sinagogi in džamiji.

Narod je odšel v cerkev na Terazije, kjer se je vršila posvetitev nove zastave Narodne odbrane. Na tribunah so se nahajali svečeniki, člani glavnega odbora Narodne Odbrane ter delegati iz vseh pokrajin naše države, med njimi Slovenca dr. Gustav Gregorin in dr. Karel Triller. Kralja je zastopal kontreadmiral Prica. Okrog tribun so postavili Orjunaši in Srnaovci častno stražo. Po posvetitvi prapora je pripel admiral Prica imenom kralja na zastavo trak z začetnima črtama prestolonaslednika Petra, izročil nato prapor predsedniku mestnega odbora Narodne Odbrane Vasi Dimitrijeviću in imel pri tej priliki kratek nagovor o pomenu in karakteru Narodne Odbrane. Sledila je zaprisega hrvatskega delegata dr. Josipa Turića, ki je imenom sedanjih in bodočih članov Narodne odbrane na Hrvatskem izjavil, da bodo Hrvati izruvali iz svoje duše in src vse, kar jih loči od Srbov in Slovencev. Prepričani so, da bodo isto storili tudi Srbi in Slovenci, kaiti vse, kar nas deli, je vcepil v naše duše tujec, naš sovražnik. Narodna Odbrana bo tudi v hrvatskem plemenu gojila in krepila moško odločnost za obrambo v krvavi borbi in za pomoč onim, ki nas bodo pozvali, ko se naveličajo tlačanstva. Njegov govor je bil pozdravljen z viharnim vzklikanjem tisočerih množic. Nato je položil podobno zaprisego imenom slovenskega plemena dr. Gustav Gregorin, imenom srbskih članov pa je odgovoril artilerijski podpolkovnik Nedeljko Savić.

Dr. Gregorin je izjavil med drugim: Ne samo srbski narod, tudi mi Slovenci se imamo zahvaliti vztrajnemu delu Narodne Odbrane, da je glavni del našega naroda po tisočletnem suženjstvu dosegel svobodo. Dolžnost nas vseh je, da nudimo tudi neodrešenim bratom svojo pomoč, da morajo ohraniti vsaj svojo narodno kulturo in narodni jezik. Prisegam imenom Slovencev na posvečano zastavo beograjske organizacije Narodne Odbrane kot simbol našega trajnega ujedinjenja in kot simbol kulturne in nacijonalne zaščite vseh naših rojakov zunaj mej naše države.

Nato je krenila povorka z novim praporom na čelu pred dvor, kjer so bile prirejene kralju in kraljici in prestolonasledniku burne in spontane ovacije. Kralj se je v spremstvu zunanjega ministra dr. Ninčića pokazal pri oknu in se zahvaljeval narodu. Popoldne se je vršil na Terazijah koncert, zvečer pa so šle vojaške godbe po mestnih ulicah ki so bile slavnostno iluminirane. V gledališču je bila slavnostna predstava in so igrali «Smrt majke Jugovićev», «Hej Sloveni» in «Knez od Semberije».

Henny Porten **Werner Krauss** **Harry Liedke**

vsi 3 v prekrasnem monumentalnem filmu:

Beneški trgovec

Krasni naravni posnetki iz slikovite Benečije — Razkošno prikazani pustni korzo v Benetkah — Ljubezen židovke in kristjana — Funt živega mesa kot plačilo za dolg — Duhovitost lepe Benečanke, rešiteljice napete situacije — Bogata oprema ter kolosalna režija dajo tem prekrasnem filmu še posebni čar.

Predstave točno ob: 4, 1/46, 1/28, 9.

Prednaznanilo:

Jutri v petek popolnoma novi senzacijonalni spored.

Opozarjamo Vas že danes, na naš jutrišnji oglas!

Elitni Kino Matica

vodilni kino v Ljubljani. (Telefon št. 124)

Prireditve v Ljubljani

Ljubljana, 2. decembra.

Ljubljana je bila že na predvečer praznika Ujedinjenja v prazničnem razpoloženju. Še predno je padel v mesto mrak, so bile že skoraj vse hiše v zastavah, ko pa so zagorele luči, je imelo mesto že popolnoma svečano lice. Ni je bilo skoraj hiše, na kateri ne bi plapolala zastava v narodnih ali državnih barvah kot simbol veselja in ponosa na dan, ko so se vsa tri plemena združila v veliko in mogočno državo.

V telovadnici Narodnega doma je priredil Ljubljanski Sokol akademijo, katere so se udeležili poleg polnoštevilnega članstva tudi prijatelji Sokolstva, o čemer smo poročali že v torkovi številki. Lepa je bila tudi prireditev Sokola I na Taboru, spojena z zakletvijo novih članov. Sokol II je priredil lepo spominsko svečanost v telovadnici državne realke. Po vseh šolah so se vršila predavanja o pomenu tega velikega dne. V dvorani Narodnega doma so se zbrali jugoslovenski nacijonalisti, slavnostne govore pa sta imela pisatelj dr. Ivan Lah in veliki čelnik Orjune, inženjer Marko Kranjec. Po oficijelni slavnosti je sledila domača zabava, katero je posetilo tudi znatno število Orjuni naklonjenega občinstva ter nekaj častnikov.

V torek dopoldne se je vršila v pravoslavni kapelici vojašnice vojvode Mišića svečana pravoslavna služba božja, katero je opravil prota Dimitrije Janković ter so ji prisostvovali poleg zastopnikov oficirskega zbora in javnih korporacij tudi veliki župan dr. Baltić, diviziiski general Stojanović, diplomatski zbor, mestna gerenta dr. Puc in Josip Turk ter narodne dame z g[illegible] Franio Tavčarjevo na čelu. Prota Janković je imel na navzoče patrijotičen nagovor. V stolni cerkvi je bila slovesna peta maša, ki jo je daroval škof dr. Jeglič ob številni asistenci duhovščine. Maše se je udeležilo katoliško vojaštvo, oficirski zbor, godba dravske divizije in poleg številnega občinstva tudi razni dostojanstveniki, veliki župan dr. Baltić, general Stojanović, vsi trije mestni gerenti, konzuli tujih držav ter zastopniki javnih uradov in društev.

Največja prvodecemberska prireditev je bil kakor vsako leto tudi letos novinarski koncert s priključenim družabnim večerom. O obeh poročamo obširneje na drugem mestu.

Kakor v mestu, so proslavila zgodovinsko obletnico tudi vsa narodna društva na deželi. Vsepovsod so se vršile lepe prireditve s patrijotičnimi predavanji o pomenu dneva ujedinjenja.

Mariborska mladina ob državnem prazniku

Maribor, 2. decembra.

Deloma smo že poročali, kako je skušal Maribor letos dvigniti proslavo ujedinjenja. Poročilo o manifestačnem obhodu je treba spopolniti s pripombo, da je treba pri podobnih manifestacijah tudi primerno previdnosti. Računati moramo s psihologijo mas, ki ne prenesejo toliko manifestacij, kot jih je imel Maribor zadnji čas. Za koroško obletnico je bila sobotna manifestacija prehitra, povrh tega še skoro sibirski mraz in tako je moral efekt kljub dvem godbam izostati. Manifestacije, ki ne imponirajo z masami, več škodujejo kot koristijo. Uspelejša je bila sokolska proslava isti večer v Narodnem domu, kjer so sprejeli novo, krepko mladino v sokolske vrste. Poleg tega nas je zadivil uspeh in velik napredek mlade sokolske godbe. Lepi sadovi pozitivnega dela.

Še razveseljivejši je bil sokolski dopoldan v torek, na praznik državnega ujedinjenja. Ko smo opravili formalno proslavo v cerkvah in šolah, se je zbral sokolski naraščaj v Narodnem domu in napolnil veliko dvorano z galerijami vred. Krepka armada, ki bo v par letih vodila sokolske vrste po Mariboru in njegovi oblasti. In zopet nov sokolski orkester mladih Sokoličev pod taktirko brata učitelja Šušteršiča. Potem so prikorakali praporščaki v krojih in z društvenimi zastavami. Starosta br. dr. Boštjan Čič in nato še župni starosta Julče Novak jim govorita domače, s priprostimi, a tem bolj odkritimi besedami o Tyršu, Jugoslaviji, neodrešenih bratih, o dobrem in lepem človeku, ki ga hoče imeti Sokol, predno nam izroči sokolski znak. Mlade deklice in fantje poslušajo s srcem, ponos in možatost Sokola, ki ne pozna grde misli, jim sije iz oči. Novi zarod, nova garda, ki bo, če ne danes, pa jutri podala roke tamo preko...

Popoldne so se zgrnile mase naše mladeži v Götzovo dvorano, kjer so nam priredile vse osnovne in meščanske šole mladinski koncert, ki je nekaka vsakoletna revija patrijotične vzgoje po naših šolah. Najprej nas pozdravi že tretji mladinski orkester, to pot ga je sestavil g. Šušteršič iz dečkov meščanske šole. Samo pri basu je tudi tu učitelj Pirc. Kakor bi gledal na podobi idilo iz zimskega večera po naših kmečkih domovih: toliko miline in ljubavi je med njimi. Potem pride lepo dekle meščanske šole in deklamira «Kosovo»... V beli obleki, zimzelenom v razpuščenih črnih kodrčkih, drhtečim glasom, kako bi drugače, pa ji vsi burno ploskajo. Učitelj Cibic pride z armado dečkov, 100 jih ima menda, iz predmestij in doli od Drave, kjer še pravijo «fitl gout», pa so zapeli «Mi smo lovci», da bi jim najraje prisodili prvo lavoriko in potem še Hej Slovane. Kadar se potepajo po splavih na Dravi, jo tudi prepevajo in nemškutarijo vmes. Prav tako je bilo z dekleti. Močni zbori treh dekliških osnovnih so se izkazali. Dirigentinje Jazbec, Brence, Vrablova, kje je beseda, da bo vsaj malo poplačala ogromno delo in uspeh? Deca je bila vesela in zadovoljna, stariši ponosni, kaj hočete več!

In naše meščanske šole! Menda imajo prav oni, ki zidajo vso boljšo bodočnost domovine na nje. Gdč. Zacherlova nam je zapela s 120 punčkami Schwabovo «Dobro jutro», da je po dvorani res zaigral čar jutranje pesmi. Dečkov je bilo pa že 150. Krasen Šušteršičev zbor. Peli so Mokranjca. Vmes pa eleganca telovadnih nastopov deklic meščanske šole. Mladost, kako si ljubka in prožna! Pa da slišite Schweigerjev zbor gimnazijcev, kakšne base že ima! Z njegovim Devovim «Jegerlom» bi lahko reprezentirali. Prav, da so ravno oni zaključili z «Bože pravde».

Takšno mladino je mogel ustvariti šele jugoslovenski Maribor. Da bi še živeli takrat, ko bo ta zarod ustvarjal tu okrog in razgibal naše življenske sile!

Najnovejša atrakcija sezije 25/26. Prvič v Jugoslaviji! Prvič v Ljubljani!

„Zabranjeni raj"

(Carica). Je li raj vedno zabranjen? Zato ker sta bila Adam in Eva izgnana iz raja ni res, da na zemlji ni raja. Imamo. „Zabranjeni raj je film kateri dokaže, da se po neki poti lahko pride v raj, v zemeljski raj Vojvodstvo Silvanije je tudi zemeljski raj v katerega ne pride vsak. Pola Negri, Rod la Rocque, Adolf Menjou, Paulina Starke igrajo v tem filmu katerega je režiral čudoviti nemški režiser Ernst Lubitsch

Vam nudi nepozabne slatke čase.

Samo še danes in jutri 3. decembra v kinu „Ljubljanski dvor"

?

?

„KINO IDEAL"

Samo še danes krasen filmski igrokaz

„Hči na prodaj"

V glavnih vlogah francoski umetnik Adolphe Menjou in Amerikanka Claire Windsor. Dejanje se vrši deloma v New Yorku deloma v Parizu. Drama iz visokih krogov.

Predstave vsak dan pop. ob: 3. 1/25. 6. 1/28 9. v nedeljah tudi 1/211. uri dop.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Četrtek, 3.: «Veronika Deseniška». C.
Petek, 4.: «Zapeljivka». E.
Sobota, 5.: Zaprto.
Nedelja, 6.: ob 15.: «Pegica mojega srca». Izv. Ljudska predstava po znižanih cenah. Ob 20.: «Periferija». Izv.
Pondeljek, 7.: Zaprto.
Torek, 8.: «Vdova Rošlinka». Izv.

Ljubljanska opera

Četrtek, 3.: Zaprto.
Petek, 4.: «Eva». B.
Sobota, 5.: «Hoffmannove pripovedke». F.
Nedelja, 6.: ob 15.: «Aida». Izv.
Pondeljek, 7.: Zaprto.
Torek, 8.: ob 15.: »Netopir«. Izv.

Mariborsko gledališče.

Četrtek, 3.: Koncert kvarteta Zika.
Petek, 4.: Zaprto.
Sobota, 5.: «Vesela vdova». C.

Svečana operna predstava v Ljubljani

Deloma radi brozge in luž po ulicah, še bolj pa radi prireditve «Jugosloven. novinarskega udruženja» v hotelu Union je bila svečana predstava v operi skrajno slabo obiskana. Vseh posetnikov skupaj ni bilo ni ti sto. Predstava se je pričela zato mnogo kasneje.

Orkester na odru, pod taktirko opernega ravnatelja Mirka Polića, je zasviral najprej državno himno. Nato je sledila Polićeva uvertura «Smrt majke Jugovićev», pestra, v modernem, a tudi solidno melodičnem slogu prav efektno napisana skladba, [illegible]lna občutja in ilustriranja liričnih, dra[illegible]kih in globoko tragičnih momentov [illegible] kosovske žaloigre. Polićeva z močtemperamentom svirana skladba je bi[illegible] prejeta z živim odobravanjem.

Rista Savina prolog opere «Gosposvetski sen» z gosp. Jul. Betettom je vzlic dolžinam po svoji melodični lepoti ostavil globok vtisk. Podan je bil dovršeno.

Emila Adamiča suita «Iz moje mladosti» je učinkovala močno zlasti v 2. in 5. sliki. Abruptni zaključki posameznih slik vplivajo vendarle nekam afektirano. Suita vobče pa bi pridobila, ako bi jo skladatelj mestoma krajšal in koncentriral. Impozantna orkestralna skladba podaja v vseh slikah mojstrsko označene prizore iz avtorjevega življenja, razne vesele in žalostne momente, igre, popevke, a tudi različna občutja, tako da v svoji sveže in živo barvni pisanosti poslušalca ne utruja niti za trenotek. Adamič zna krepko karakterizirati, plastično slikati in doseza tudi psihološko močne dramatične efekte. Zato slutim, da bi nam Adamič lahko ustvaril prav dobro, moderno, a hkratu melodično opero.

Baranovićev balet *«Srce iz lecta»* (edino to je pravilni naslov!) ni bil še zadostno pripravljen. Prvi del je učinkoval zato medlo in zaspano. Tista cerkvica je smešno majhna in spominja na marsikaj, le na vaško cerkev nikakor ne. Prostora je v nji jedva za dva parčka. Kam izginja torej okoli 60 oseb? Dober je bil plesoči cigan. Jako ljubek je drugi del, v katerem plešejo igračke in srca iz lecta. Žal, da scena ni bila pravočasno gotova. Manj je ugajal zopet III. del, zlasti ker je v njem, kakor že v prvih dveh, prav posebno nagajala razsvetljava. V celem pa potrebuje balet še temeljitih skušenj. Oprema in dekoracije so prav prijetne in okusne.

Baranovićeva skladba je vseskoz velezanimiva, ob vsej modernosti na narodne popevke se naslanjajoča; tudi znana slovenska narodna pesem je zelo učinkovito uporabljena.

Vse točke z baletom vred je z velikim temperamentom in prav elegantno dirigiral g. *M. Polić.*

V zadnjem času dobivamo zapored nezrele, še ne doštudirane novitete. «Orfej», «Eva» in «Srce iz lecta», pa «Faunova noč» in «Svatovec» pričajo, da se operi z repertoarjem vse preveč mudi. Površnosti bodi dovolj!

In še nekaj: predzadnjo nedeljo smo bili sploh brez predstave, ker je opera odšla v Celje; včeraj pa je bilo gledališče prazno, ker uprava ni upoštevala drugih prireditev. Tako se ne sme delati v zavodu, ki potrebuje razprodanih hiš.

Fr. G.

»Kvartet Zika» v mariborskem gledališču. Danes ob 20. se bo vršil v Narodnem gledališču koncert Zikovega kvarteta. Program obsega sledeče točke: 1.) L. v. Beethoven: Kvartet op. 18., štev. 3. 2.) P. J. Čajkovskij: Kvartet v D-duru, op. 14. 3.) F. Lhotka: Koncert za godalni kvartet. Ker ni verjetno, da bo imel Maribor skoraj zopet tak prvovrsten koncertni večer, je želeti, da bi bila hiša tudi tokrat razprodana do zadnjega kotička. Navadne operne cene.

Dunajski pianist v Zagrebu. Dne 10. decembra bo koncertiral v Zagrebu dunajski pianist dr. Paul Weingarten, znan klavirski virtuoz.

Razstava prof. Crnčića v Zagrebu. V zagrebškem salonu Ullrich se je prošle dni otvorila razstava slik profesorja M. Crnčića, ravnatelja Strossmayerjeve galerije. Slikar je razstavil samo dvajset del, med njimi nekaj marin večjega formata. Najboljše slike so: Žarovnica, Burja, Široko, Novi grad, Jutro in Brbir.

Subvencija zagrebški filharmoniji. Zagrebška filharmonija je prejela 50 tisoč Din državne podpore. S tem denarjem bo obnovila svoje delovanje v obliki glasbenih matinej in simfoničnih koncertov.

Domače vesti

* **Radi kongresa Samostojne demokratske stranke odpade določena seja glavnega volilnega odbora za mesto Ljubljano, za nedoločen čas.** — Predsednik.

* **Iz diplomatske službe.** Kralj je podpisal ukaz, s katerim je g. Ljuba Nešić narodni poslanec in bivši naš poslanik v Pragi, imenovan za poslanika prvega razreda.

* **Nova stolica na zagrebški univerzi.** Zagrebška univerza je zahtevala od ministrstva prosvete, da odobri ustanovitev nove stolice za mednarodno javno pravo na pravni fakulteti v Zagrebu.

* **Promocija.** Promoviral je 30. novembra na vseučilišču v Zagrebu g. Josip Bežek, sin dvornega svetnika pri višjem sodišču, za doktorja vsega zdravilstva. Čestitamo!

* **Iz komiteta Južne železnice.** G. Ivan Hribar je z odlokom ministra saobračaja razrešen članstva v komitetu Južnih železnic.

* **Proslava 125 letnice Prešernovega rojstva v Kranju.** Na sestanku zastopnikov kulturnih društev v Kranju se je določil nastopni program za poklonitev Prešernovim manom dne 3. decembra: Šolska mladina, občinski odbor, zastopniki državnih in zasebnih uradov, skupina narodnih noš, društva z zastavami in občinstvo se zbere ob 11. dop. na glavnem trgu pred mestno hišo, odkoder odkorakajo ob zvokih sokolskih fanfar iz Kranja in Stražišča na pokopališče. Mimo groba defilira šolska mladina in položi nanj venec z napisi. Čitalniški pevski zbor zapoje pesmi na besedilo Prešernovih poezij. Osmošolec g. Joža Vilfan govori imenom šolske mladine iz Kranja, nato sledi govor zastopnika ljubljanske akademske omladine. Zastopniki ostalih društev polože vence, zastave se poklonijo. Pevci zapojo »Slava Prešernu« in povorka odkoraka pred Narodni dom, kjer bo razhod. Meščanstvo okrasi ta dan svoje hiše z zastavami in od 11. do 12. bodo vse trgovine zaprte. Udeleženci iz Ljubljane imajo ugoden jutranji vlak, ki odhaja ob 8. uri 15 min. z gorenjskega kolodvora. Program »Prešernove akademije«, ki se vrši dne 7. decembra, se objavi pravočasno.

* **Imen.** V Ljubljani se je predvčerajšnjim gospod Mihael Tischler, uradnik Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani, poročil z gospodično Pavlo Seunigovo, hčerko pokojnega ljubljanskega meščana in trgovca na Starem trgu.

* **Notar dr. Josip Barle umrl.** Včeraj, dne 2. t. m. ob 7. zjutraj je nenadoma preminul mariborski notar g. dr. Josip Barle v starosti 59 let. Pred približno 10 dnevi se je prehladil na neki komisiji, dobil vnetje glasnic in angino, pridružila se je še pljučnica in danes zjutraj je srce odpovedalo. Pokojnik je bil od leta 1900—1920 notar v Kozjem, kjer je v javnem življenju igral važno vlogo. Bil je dolga leta župan, načelnik okrajne hranilnice, podnačelnik okrajnega zastopa itd. Zlasti velike zasluge si je pridobil za zgradbo ceste Sv. Urban-Lesično. Tudi v Mariboru je bil znana in obče spoštovana oseba, bil je tudi cenzor Narodne banke, Jadranske banke in Kovine. Bodi vrlemu možu in narodnjaku ohranjen blag spomin!

* **Smrtna kosa.** V Ljubljano je prispela vest, da je umrl v pondeljek v Milanu g. P. Urbanc, sin ljubljanskega veletrgovca g. Prana Urbanca mlajšega. Zadela ga je srčna kap. Pokojnik je bil absolvent trgovske visoke šole v Kölnu in nameščen sedaj kot volonter pri neki milanski veletvrdki. Bil je sin edinec, star šele 22 let in izredno simpatičen in ljubezniv mladenič. Lansko leto se je ponesrečil pri neki železniški katastrofi v Italiji. Dobil je takrat živčni šok, čegar posledica je bila močno oslabljenje srca. — V Ormožu je umrla včeraj gospa Julka Veselič, rojena Petovar, soproga ormoškega župana g. Ivana Veseliča in sestra veletrgovca g. Lovra Petovarja v Ivanjkovcih. Pokojnica je bila krepka opora svojemu možu v narodnem delu, vzorna slovenska mati in skrbna gospodinja. Odlikovala se je po izrednih vrlinah duha in srca in vživala povsod največji ugled in spoštovanje. Pogreb bo danes, ob 14.30 na pokopališče v Ormožu. Blag jima spomin, težko prizadetim rodbinam pa naše iskreno sožalje!

* **Razpis natečaja.** Razpisuje se služba poštnega poslovača pri poštah Sv. Marjeta pri Moškanjcih (III/3) in Šent Janž na Dravskem polju (III/6). Rok za natečaj je 14 dni. Prošnje naj se vlagajo pri direkciji pošte in brzojava v Ljubljani.

* **Izkoriščanje reparacij.** V Požarevcu so bila nedavno dovršena poslopja za novo električno centralo. Stroji so bili nabavljeni v Nemčiji na račun reparacij. Z odobrenjem ministrstva za trgovino in industrijo se tudi v Užicah zgradi prihodnje leto hidroelektrična centrala, ki bo služila za razsvetljavo mesta pa tudi svrham industrije.

* **Astronomičen koledar »Bošković« za leto 1926.,** ki ga izdaja univerzitetni profesor dr. Oton Kučera v Zagrebu, izide v prvi polovici decembra in se naročila že sedaj sprejemajo. Razen koledarja za prihodnje leto bo obsegala edicija zanimive podatke o planetih, karte zvezdnega neba in posebne nebesne pojave za vsak mesec, solnčni in lunin vzhod in zahod za vse dni leta, mrk solnca in lune, elemente zemeljskega magnetizma, bližnji in daljni vsemir, elemente in pregled solnčnega sistema, periodične komete, zvezde nepremičnice, njihove daljave, poldnevne loke za Jugoslavijo, zvezdne utrinke, geografične koordinate za Jugoslavijo in razna druga pojasnila, važna za vsakega ljubitelja zvezdnatega neba.. Mnogo pozornosti zaslužita razpravi izdajatelja prof. dr. Kučere: »Planet Mars v letu 1924« ter »Iz življenja zvezd nepremičnic«. Cena astronomičnega koledarja »Bošković« znaša 40 Din. Naročila, oziroma denar sprejema prof. dr. Oton Kučera v Zagrebu, Jurjevska ulica 14.

Miklavževo darilo za svoje soproge

si morete in to kar najkorstnejših izbrati v zalogi **najmodernejših bluz, volnenih telovnikov** in **bajnolepih tunik** za gledališče in koncerte pri tvrdki

Fran Lukič, Preš školjo 19.

(Zanesljivim po dogovoru na obroke.) 5

* **Kovani drobiž zgubil v Južni Srbiji na vrednosti.** Na seji trgovske zbornice v Skoplju, ki se je vršila v pondeljek, se je razpravljalo tudi o vprašanju nominalne vrednosti kovinastih dvodinarskih novčanic. Delegati so ugotovili, da je spravila država v promet v južnih krajih toliko kovanega drobiža, da izvršujeta podružnici Narodne banke v Skoplju in Bitolju izplačila kar v tem denarju. Zato je padla vrednost dvodinarskega drobiža za pet odstotkov in je verjetno, da bo še bolj padla. Nekateri so že začeli špekulirati s kovanim denarjem in ubijajo njegovo vrednost. Trgovci zahtevajo, da država prejemanje kovanega denarja čimprej uredi v njihov prid.

* **Posebni vlak na progi Ormož-Hodož** dne 7. t. m. Na dan Miklavževega sejma v Murski Soboti dne 7. t. m. bo vozil na progi Ormož-Hodoš posebni vlak: odhod iz Ormoža ob 6.10, odhod iz Ljutomera ob 7.34 prihod v Mursko Soboto ob 8.21. Iz Murske Sobote proti Hodošu: odhod iz Murske Sobote ob 16.27, prihod v Hodoš ob 18.7. Iz Murske Sobote proti Ormožu: odhod iz Murske Sobote ob 20.3, prihod v Ormož ob 21.49. Nadalje zveza proti Čakovcu, Mariboru in Ljubljani. Ker je to ugodna prilika, naj se je interesenti poslužijo.

* **Redka ugodna prilika** se nudi vsakomur pri nakupu čevljev, ker tovarna čevljev Peter Kozina Ko. Tržič razprodaja več tisoč parov raznovrstnih zaostankov pod lastno ceno, dokler traja zaloga. Vse blago je garantirano najboljše kvalitete, prodaja pa se samo v lastni podružnici v Ljubljani na Bregu št. 20.

* **Čajne mešanice** v srebrnih zavitkih z znamko »Buddha« so priznano najboljše. Dobe se povsod, zahtevajte navodila!

* **Lovski blagor.** G. Klemenc iz Ljubljane je ustrelil v nedeljo na Bahovčevem posestvu v Padežu pri Novem mestu lepega divjega merjasca.

* **Tri deklice zgorele.** V selu Založnici v Liki so te dni deklice Kata Novaković ter Anka in Jeka Mirković trle lan in konoplje v neki leseni šupi. Zvečer so zanetile v šupi ogenj, razgrnile konoplje ter potem od dela utrujene zaspale okolu ognja. Nenadoma so bile konoplje v plamenu. Vsled dušljivega dima so se dekleta zbudila, a v tem trenotku je gorela tudi že lesena šupa. Dekleta niso mogla iz goreče šupe ter so v pravem pomenu besede — zgorele.

* **Vagon zgorel.** Na postaji Poljčane je v noči na pretekli torek zgorel tovorni voz, naložen z galanterijsko robo. Škoda znaša baje 7 milijonov dinarjev.

* **Stekla mačka.** V hiši Trifka Marića v Vitnici pri Mostaru je stekla mačka ogrizla gospodarja in njegovega otroka. Po zdravniški odredbi sta bila Marić in njegov sinček odpravljena v Pausteurjev zavod v Sarajevu. Mačko pa so sosedi pokončali.

Vse izpuščaje na licu,
lišaje, mozolje, zajedavce, krvave podplutbe, solnčne in rdeče pege itd.
zajamčeno odstranjuje pariška emulzija „Visagine Adelina Patti", edino perfektno in neškodljivo, od mnogih zdravnikov priporočeno sredstvo za umivanje polti, ki onemogočuje gubanje kože ter daje obrazu mladeniški izraz in svežost. Vsak dan prihajajo številna priznalna pisma. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah za ceno Din 30·— za stekleničico. Glavno skladišče za Jugoslavijo:
Zagreb, Gajeva ulica 8. 6074-a

Damski plašči novodobni, iz finih modnih enobarvnih in tudi karirastih velourjev (rožasta satin podloga z vatelinom) od srednje do najfinejše kvalitete v cenah 400—1000 Din se dobijo v veliki izbiri pri **F. in J. Goričar,** Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. 7461-a

Za Miklavža:
Sivalni stroji Excella
Kolesa
Radio - aparati
Najlepša darila!
J. Gorec, Palača Ljub. kreditne banke

Mala praktična
Miklavževa darila
za šolo in dom
priporoča
I. BONAČ, Selenburgova ul. 5.

Iz Ljubljane

u— **Proslava ujedinjenja na I. drž. gimnaziji v Ljubljani.** Po običajni slovesni službi božji z zahvalno pesmijo je otvoril ravnatelj zavoda šolsko slavnost s kratkim nagovorom, v katerem se je spominjal Koroščev in Primorcev ter navduševal mladino za delo v pomoč našim neosvobojenim bratom. Lepe deklamacije osmošolca Šušteršiča in šestošolke Knaflič ter dobro zasnovana in lepo predavana govora šestošolca Čepona (o zgodovini in pomenu našega ujedinjenja s Srbi in Hrvati) in sedmošolca Lenčka (o pomenu društva Rdečega križa) ter dobro izvajane pevske točke dijaškega mešanega zbora so napravile globok vtis, kar je dokazala mladina z vzornim vedenjem in navdušenim ploskanjem. Lepo uspelo slavnost je zaključila drž. himna.

u— **Čiščenje hodnikov.** Po obstoječih predpisih je dolžnost hišnih posestnikov, oziroma hišnih oskrbnikov, da dajo pred svojimi hišami skidati sneg in osnažiti hodnik, da se preprečijo event. nesreče. Žal se mnogi hišni posestniki ne zavedajo te svoje dolžnosti, vsled česar so bile tozadevno vložene že številne ovadbe. Če se pripeti, komu nesreča in si na takem opolznem hodniku zlomi na pr. nogo, ima dotičnik pravico, da toži hišnega posestnika za odškodnino. Hišni posestniki naj torej store svojo dolžnost v smislu predpisov, da se izognejo event. neprilikam.

u— **Seja odbora in prireditvenega odseka JNU** se vrši danes popoldne ob 3. uri v uredniških prostorih «Slovenskega Naroda».

u— **Zanimivo predavanje.** Klub ljubiteljev ptičarjev je povabil znamenitega kinologa in lovskega pisatelja Ludviga Merey, znanega pod psevdonimom Heggendorf, ki je spisal znano veliko knjigo o vzgoji in dresuri psov ter o inteligenci živali in izdaja sedaj na Dunaju poseben mesečnik za povzdigo lovstva in gojitev divjadi, da tudi v Ljubljani predava o velezanimivem predmetu za lovce, za naravoslovce, posebno pa za prijatelje psov. Predavanje, ki se bo vršilo dne 10. decembra zvečer s pomočjo skioptičnih slik v veliki dvorani v «Zvezdi», je brez vstopnine.

u— **Čevljarska obrtna zadruga v Ljubljani** vabi vse članstvo na važen sestanek, ki se vrši v torek, dne 8. decembra točno ob 2. uri popoldne v restavraciji g. Mraka na Rimski cesti s sledečim dnevnim redom: 1.) Poročilo o fušarstvu. 2.) Poročilo o raznih davkih. 3.) Pojasnilo o davku na ročno delo. 4.) Poročilo o konkurenci čevljarske obrti. 5.) Raznoterosti. Ker je dnevni red zelo važen in poučljiv, se prosi številne udeležbe. — Odbor.

u— **Plesna akademija** ima sedaj redno vsako nedeljo od 3. do 6. plesne vaje v dvorani hotela «Tivoli». 2276

u— **Oblekce, plaščki, klobučki in čevljički** so primerna Miklavževa darila. M. Kristofič & Bučar, Stari trg 9. 2273

u— **«Ž. S. K. Hermes»** priredi v soboto, dne 5. decembra svoj običajni Miklavžev večer z obhodom po Šiški. Darila se sprejemajo v lokalu g. Šlibarja, vsaki dan od 17. ure naprej.

u— **Kopališče v hotelu «Slon»** je odprto kot sledi: Parna kopel: Vsako sredo, četrtek, soboto in nedeljo dopoldne za gospode. Torek in petek za gospe, vsakokrat od 8. do 18. ure. — Kadna kopel je razen pondeljka in nedeljo popoldne odprta vsak dan od 8. do 18. ure. 2286

u— **Miklavž,** krasno opremljen, se pripelje na dom, če ga naročite na upravo «Jutra» pod «Automiklavž». 2272

u— **Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani** ima danes ob 16. uri redno odborovo sejo. 2285

u— **Predavanje v društvu «Soča» v Ljubljani.** V soboto dne 5. decembra predava v salonu pri «Levu» g. Ante Mervič, ravnatelj meščanske šole v Ribnici o sledeči zelo važni temi: «Društvena dekadenca in naša krivda pri tem. Način ozdravljenja». Ker je to predavanje edino v tem mesecu, pričakujemo obilne udeležbe. Vabljeni so vsi člani in prijatelji društva. Začetek predavanja ob pol 9. uri zvečer. Vstop vsem prost.

u— **Kronanje v stolnici!** Ljubljano čaka velika senzacija, a to je kraljevo kronanje, ki se bo vršilo z velikim naravnost kraljevskim sijajem in kraljevskimi razkošnostmi ter s sodelovanjem najvišjega klera. Kronan bo Rudolf V. kralj Ruritanije v monumentalnem in razkošno opremljenem velefilmu «Ujetnik od Zende». To prekrasno filmsko delo še v tem mesecu prinese «Elitni Kino Matica» (vodilni kino v Ljubljani.)

u— **Merkurjev jour fix** se vrši danes ob 8. zvečer pri Krapežu v restavraciji «Zvezda». Sodeluje društveni pevski zbor. Vabljeno članstvo s svojci. — Odbor. 2281

u— **J. A. D. Triglav, kulturno-znanstvena sekcija.** Danes ob 20. uri v društvenem lokalu (Narodni dom) II. debatni večer o temi «Reorganizacija centralnega tajništva in Vidovdana». Udeležba za vse članstvo obvezna. 2282

u— **Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo** priredi tudi letos, kakor običajno vsako leto, na praznik sv. Štefana v prostorih Mestnega doma svoje veliko božičevanje in vabi že sedaj vse prijatelje neprisiljene zabave, da se prireditve udeleže v čim lepšem številu. Božičnica bo združena poleg godbe, plesa in drugih zabavnih točk tudi s srečolovom ter prosimo radi tega vsakogar, da nam po svojih močeh prispeva, da prireditev čim lepše uspe. V upanju, da gasilec, ki Vas obišče, ne odide praznih rok, se odbor najiskreneje zahvaljuje vsem.

VAN KASTER CACOA

u— **Tovariši Jadranaši!** Danes, v četrtek ob 20. uri se bo vršil v čitalnici JNAD «Jadran» III. debatni večer. Referira starešina dr. Janže Novak o temi «Svetovni nazor kot individualen in socijalen pojav». Udeležba je za člane in članice obvezna. Vabljeni gg. starešine. — Odbor.

u— **Gospodinje pozor!** Po ljubljanskih hišah hodi okoli 25 let star moški, ki se izdaja za piskroveza in nabira kuhinjsko posodo za popravilo, vrne je pa ne. Gospodinje opozarjamo nanj in naj bodo previdne, da ne bodo oškodovane kakor so že nekatere.

u— **Československá Obec v Ljubljani** priredi Miklavževo zabavo v soboto, dne 5. decembra ob 8. uri zvečer v restavraciji «Zvezdi». Darove sprejema do 6. zvečer v soboto g. Skrušny. Pridite vsi! 2278

u— **Francoski institut v Ljubljani.** Ker je g. ravnatelj deželnega muzeja s svojo novo naredbo občinstvu pristop v knjižnico in čitalnico Francoskega instituta v tem muzeju malodane zabranil, je uprava Francoskega instituta žal prisiljena, knjižnico in čitalnico v muzeju začasno zapreti. Odprla pa se bo zopet, kakor hitro se zadeva uredi.

u— **Sokolsko društvo v Šiški** bo obiskal Miklavž v soboto, dne 5. decembra ob 18. in 20. uri zvečer. Sprejeli, oziroma pričakovali ga bomo v društveni telovadnici proti plačilu 1 Din. Vstopnina k prvemu obisku Miklavža 3 Din za posameznika, za družine 5 Din, k drugemu obisku pa, ki je namenjen odraslim, 5 Din za osebo. 2258

u— **Dijaške gospodinje!** Danes ob 4. uri popoldne običajni sestanek. 2279

u— **Miklavž** pride v soboto ob 8. uri v vrtni salon gostilne «Draškeč», Bohoričeva št. 9. Šestnajst sodelujočih. Sijajen nastop.

u— **Beneški trgovec,** klasična Šekspirjeva komedija, je v filmu prav tako učinkovita kakor na odru. Film ima pa to prednost, da obiluje sijajnih posnetkov iz Benetk. Nosilci glavnih vlog so popularni nemški «stari» Henny Porten, Harry Liedtke, Werner Kraus in še par drugih, vsi izborni v igri in opravi. Film vsekakor zasluži, da si ga ogleda vsak, posebno tudi tisti, katerim je komedija znana iz knjige ali z odra.

u— **Policijske prijave.** Od torka na sredo so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 tatvina, 1 prestopek nedostojnega vedenja, 1 poškodba tuje lastnine, 1 nakup blaga sumljivega izvora, 1 prestopek sanitarnih predpisov, 1 prestopek pijanosti, 1 prestopek kaljenja nočnega miru, 5 prestopkov cestnega policijskega reda in 1 prireditev godbe brez dovoljenja. Aretacija je bila izvršena 1 in sicer radi vlačugarstva.

u— **Razne tatvine.** V noči na nedeljo se je splazil nepoznan uzmovič na dvorišče hiše Albina Tomca v Strelišči ulici in ukradel 3 kg težko, Ani Turk pa 5 kg težko puro. — V noči na 26. t. m. je vlomil neznan lopov v barako za shrambo orodja na evangeljskem pokopališču ter odnesel več vrvi, lopato in nekaj drugega orodja v vrednosti 300 Din. Hotel je odpreti še neko grobnico, kar se mu pa ni posrečilo. — Iz podstrešja Ane Zalokar v Tavčarjevi ulici je neznan uzmovič odnesel v noči na 30. t. m. otroške snuči in več bambusovih palic v skupni vrednosti 680 Din.

u— **Okraden v gostilni.** Strojevodji Josipu Sešku, stanujočemu v Žibertovi ulici 23, je nepoznan uzmovič izmaknil v torek popoldne v Cokanovi gostilni v Žibertovi ulici v Šiški denarnico z večjo vsoto denarja.

u— **Skrivnosten zavitek.** V baraki branjevke na Mesarski cesti sta vršila v pondeljek dopoldne dva detektiva hišno preiskavo ob asistenci uniformiranega stražnika. Pri tej priliki je opazil stražnik, ko je stopil med preiskavo slučajno pred barako, neznanega dečka, ki je hotel skriti pred varnostnimi organi veliko vrečo z neznano vsebino. Pozneje se je dognalo, da je spravil vrečo pri Brajerjevi mesar Svetozar Višnjevčanin in da se je nahajalo notri 8 kosov platna ter nekaj usnja, v vrednosti 500 Din, ki jo je kupil od neznanega človeka za bagatelno ceno. Vreča je bila ukradena trgovcu Vovku z Resljeve ceste.

u— **Dotični gospod** manjše drobne postave, ki se je na narodni praznik, okrog enih ponoči, nahajal v neki glasni družbi v kavarni «Zvezdi» in vzel potem iz stojala pri blagajni tuj nov dežnik, se poziva, da ga takoj vrne pri blagajni, ako se hoče izogniti posledicam. Bil je spoznan, ko je izpraševal, čegav je dežnik.

Miklavževa darila
Vam nudi najugodneje
moderna konfekcija
JOS. ROJINA, Ljubljana.

Po skrajno nizkih cenah si nakupiš manufakturo vseh vrst samo v
Sentpeterskem bazarju
v Ljubljani, Martinova cesta št. 8.
Zato ne zamudi ogledati si velike zaloge!

Iz Maribora

a— **Demati po receptu Radiča.** Zadnjič smo poročali po »Slovencu«, kako se je na občnem zboru klerikalne Prosvetne zveze hvalil narodno-obrambni poročevalec, da je baje klerikalna Prosvetna zveza dala inicijativo Jugoslovenski Matici v Mariboru za proslavo koroške obletnice. »Stražin« poročevalec o tem zborovanju je bil previdnejši in ni izblebetal diskretnih debat. »Slovenčev« nadebudnež pa še ne ve, da je v politiki prva modrost skrivanje kart. Bolj pa je izurjen v rokomavharstvu in tako se je že poslednji dan znesel nad »Jutrovim« dopisnikom. Ker so mariborski novinarji že davno likvidirali medsebojne osebne napade, bi bilo želeti, da bi tudi »Slovenčev« korespondent dobil par lekcij o temeljnih principih dostojnega obnašanja, morda v kakem posebnem sodnem kurzu, ki jih pravkar prirejajo.

a— **Ogled novega Franzovega mlina.** Sodni svetniki mariborskega okrožnega in okr. sodišča so si te dni na povabilo tvrdke ogledali novi mlin tvrdke Ludwig Franz & sinovi. Po ogledu je lastnik svoje goste pogostil.

a— **Iz kaznilniške službe.** Za paznika pri moški kaznilnici v Mariboru sta imenovana Josip Cilenšek, ključavničarski pomočnik v Grižah in Josip Mesarec, sedlarski mojster v Črmlenšaku pri Sv. Bolfenku v Slov. goricah.

a— **Literarno-umetniške prireditve Ljudske univerze.** V petek dne 4. decembra bo v Ljudski univerzi predavanje o največjem slovenskem epiku Antonu Aškercu. Predava naš znani pesnik g. prof. Janko Glaser. Predavatelj bo podal slušateljem zanimivo študijo o Aškercu kot človeku ter analizo njegovega dela. Po predavanju bosta ga. Bukšekova in g. Bratina, znana člana mariborske drame, recitirala Aškerčeve najmarkantnejše pesmi. — V pondeljek dne 7. decembra bo priredila Ljudska univerza komorni večer. Nastopilo bo dvoje odličnih umetnikov: mariborska vrhunska violinistka ga. F. Brandlova in pianist g. Kroemer, ki je imel krasne umetniške uspehe na svojih koncertih na Dunaju, v Leipzigu in drugod. Igrala bosta E. Griega, Liszta in novega francoskega komponista C. Francka. Predprodaja vstopnic pri ge. Z. Brišnik in g. Höferju. — V sredo, dne 9. decembra bo povodom obletnice našega velikega pesnika Ivana Cankarja predavanje o Cankarjevem življenju in delu. Predava g. prof. dr. Maks Kovačič. Vmes med omenjenimi literarno-umetniškimi prireditvami je napovedano 6. decembra ob 10.30 dopoldne predavanje g. dr. Tume iz Ljubljane o «Zgodovini Slovencev iz sociljologičnega vidika». Vsa omenjena predavanja razen nedeljskega se pričnejo ob 7.45 v mali kazinski dvorani. Isto nedeljo popoldne pa bo še predaval za mladino in širše sloje g. inž. Lupša o svojem potovanju po Siamu. Vršilo se bo ob 4. To predavanje bi se imelo vršiti že minulo nedeljo, a je bilo radi tehničnih zaprek preloženo. Spremljale ga bodo številne skioptične slike.

Iz Celja

e— **Proslava ujedinjenja v Celju.** V Celju se je vršila oficijelna proslava državnega praznika s slovesnimi zahvalnicami v ktaoliški župni in evangeljski cerkvi, v šolah so se vršila predavanja o pomenu ujedinjenja, na srezkem poglavarstvu pa je srezki poglavar sprejemal čestitke. Sokol je imel proslavo že na predvečer v telovadnici in sta govorila starosta dr. Milko Hrašovec in društveni prosvetar Franjo Roš. Več novih članov in članic je položilo predpisano zaprisego, starosta pa je razdelil diplome, ki si jih je priborilo članstvo pri letošnjih nastopih. Krasno uspela je prireditev nacijonalistov v Narodnem domu, posebno vizija »Sen koroških Slovencev«, delo učitelja g. Prana Roša. Po oficijelnem delu se je razvila neprisiljena zabava.

e— **Predavanje o Siamu** se v pondeljek na Ljudskem vseučilišču ni moglo vršiti, ker je bil predavatelj g. ing. Lupša zadržan. Brzojavka pa je prišla prepozno, da ni bilo več mogoče občinstva v časopisju opozoriti, da je to zanimivo predavanje preloženo na pondeljek dne 7. t. m.

Poslano

Odprto pismo gospej Mariji Mühleisen, sostanovalki hiše št. 21. na Starem trgu v Ljubljani.

Potom Vašega zastopnika dr. Bulovca zahtevate od mene povračilo deložacijskih stroškov ker ste me 18. novembra sodno deložirali.

Vsi ti stroški bi odpadli, ko bi se me obvestilo o prisilni deložaciji. Vam se imam zahvaliti za uničenje moje eksistence, ter za trajno uničenje mojega zdravja.

Prosim Vas, iztirjajte sodnim potom tudi trud in zamudo časa Vašega sina dr. Ericha Mühleisena, brata znanega dr. Mühleisena v Mariboru, finančnega nadsvetnika v Ljubljani. Omenjeni je prišel med uradnimi urami mene deložirat.

Ker do danes finančna oblast za zamudo časa tega nadsvetnika ni tožila tli odškodnine zahtevala, mislim, da je g. dr. Mühleisen imel dopust, da mene deložira. Mogoče je imel za časa velesejma tudi dopust, da je tam prodajal avtomobile tvrdke Jugo-avto. Tolikih dohodkov jaz nimam, zato prosim, tožite za vse enkrat in ne napravljajte mi še večjih stroškov. Tožite pa ne le v lastnem imenu temveč tožite naj kot postavno vsi lastniki 2275

MINKA HORVAT.

Senzacija dneva!
Edini pravi!
Edini njegov film sezije 1925|26.
Je že na potu v . . . . . .

Charlie Chaplin
„13. pustolovščina"

Edini pravi!
Senzacija dneva!
Edini njegov film sezije 1925|26.
. . . . . Elitni Kino Matica.

Gospodarstvo

Naša zunanja trgovina

V prvih devetih mesecih t. l. naša zunanja trgovina pasivna za 4.9 milijona zlatih dinarjev. — Spričo točnega napredka izvoza v oktobru t. l. je upati tudi letos na aktivno bilanco. — Najvažnejši izvozni predmet v oktobru suhe češplje.

Po podatkih generalne direkcije carin je znašal uvoz v **tretjem četrtletju** 373.497 ton v vrednosti 197.82 milijona zlatih dinarjev proti 311.780 tonam v vrednosti 145.95 milijona zlatih dinarjev v enakem času l. 1924.

Glavni predmeti našega uvoza v tem času so bili (po vrednosti v milijonih dinarjev): bombažne tkanine 330.6; volnene tkanine 232.4; stroji in aparati 100.3; bombažno predivo 94.7; različni popolnoma izdelani železni predmeti 78.9; sirova kava 65.9; premog vseh vrst 65.3; kože domačih živali, nepredelane 48.6; moka vseh vrst žita 43.2; prevozna sredstva 39.9; volneno šivano blago 37.2; sirovi bombaž 33.7; luščeni riž 29.4; železo, nepredelano in polpredelano 29.1; kuhinjska sol 27.3; tračnice, železni materijal za strehe in tako dalje 26.7; elektrotehnični predmeti 26.6; železna pločevina 24.9; vreče 23.3; rastlinska olja 23.2; ovčja volna 21.2; volneno predivo 18.7; petrolej 18.6; usnje 17.7; razno volneno blago brez šivanega 14.5; ostalo 686.3. Skupno 2158.2 milijona papirnatih dinarjev.

Države, iz katerih smo v tretjem četrtletju t. l. uvozili omenjeno blago, so naslednje (po vrednosti v milijonih dinarjev; v oklepajih po odstotkih celokupnega uvoza): Češkoslovaška 424.5 (19.7 odst.), Avstrija 398.5 (18.5 odst.), Italija 375.9 (17.4 odst.), Nemčija 224.9 (10.4 odst.), Anglija 151.6 (7.0 odst.), Madžarska 104.5 (4.8 odst.). Francija 88.8 (4.1 odst.), Rumunija 72.7 (3.4 odstotka), Grčija 69.2 (3.2 odst.), Zedinjene države 69.0 (3.2 odst.), ostale države 178.6 (8.3 odst.). Skupno 2158.2 milijona papirnatih dinarjev.

V prvih **9 mesecih** t. l. je znašal uvoz 1.174.980 ton v vrednosti 6761.18 milijona papirnatih dinarjev (586.38 milijona zlatih dinarjev). Države, iz katerih smo v tem času uvažali, so bili (v milijonih Din); v oklepajih v odstotkih celokupnega uvoza): Italija 1339.8 (19.8 odst.); Češkoslovaška 1243.1 (18.4 odst.); Avstrija 1192.3 (17.6 odst.); Nemčija 646.2 (9.6 odst.); Anglija 591.8 (8.7 odst.); Madžarska 343.4 (5.1 odst.); Zedinjene države 261.4 (3.9 odst.); Francija 233.0 (3.4 odst.); Rumunija 225.9 (3.3 odst.); Grčija 206.6 (3.1 odst.); ostale države 477.6 (7.1 odst.). Skupno 6761.1 milijona papirnatih dinarjev.

Ako primerjamo za prvih 9 mesecev uvoz v vrednosti 586,280.780 zlatih dinarjev z izvozom v vrednosti 581.435 tisoč 102 zlata dinarja, vidimo, da znaša primanjkljaj 4.945.678 zlatih dinarjev. Odstotno razmerje vrednosti izvoza proti vrednosti uvoza za prvih 9 mesecev je bilo 99.18 odst. proti 100 odstotkom. Vrednost uvoza torej ni niti za 1 poln odstotek večja od izvoza. Ker je izvoz v zadnjem četrtletju t. l. precej oživel in ker je izvoz v tem času običajno večji od uvoza, se s precejšnjo sigurnostjo more tudi letos računati na aktivno trgovinsko bilanco, dasi nedvomno mnogo manj aktivno kakor lansko leto.

Izvozni statistični podatki za mesec oktober t. l. (prvi mesec zadnjega četrtletja) pokazujejo močan izvoz, in sicer se je izvozilo 437.084 ton v vrednosti 77.43 milijona zlatih dinarjev proti 415.726 tonam v vrednosti 74.93 milijona zlatih dinarjev. To pomeni napredek za 21.358 ton (za 5.14 odst) v vrednosti 2.5 milijona zlatih dinarjev (3.34 odst.). Po vrednosti v papirnatih dinarjih pa je izvoz padel od 1008.85 milijona v oktobru 1924. na 842.35 milijona dinarjev v oktobru 1925. Vzrok temu je seveda le povišana vrednost dinarja in zato to številčno zmanjšanje dejansko ne pomeni padca izvoza, kakor vidimo iz gori navedenih številk v zlati vrednosti, ki nasprotno beležijo znaten napredek.

Naši glavni izvozni predmeti v mesecu oktobru t. l. so bili (po vrednosti v milijonih dinarjev): **suhe češplje** 99.7; **žito:** a) pšenica 83.8, b) ostala žita 14.0; **les:** a) gradbeni 88.0, b) za kurjavo 8.9; **turščica** 47.5; **jajca** 44.5; **hmelj** 42.9; **živa goveda** 41.2; **pšenična moka** 31.7; **sveže sadje** 28.3; **meso:** a) sveže 25.4, b) predelano 1.5; **predivo:** 25.3; **fižol** 15.5; **živa drobnica** 14.2; **cement** 13.6; **sirovi baker** 12.4; **sir kaškavalj** 12.0; **žive svinje** 11.9; **živi konji** 10.6 in drugo.

Vrednost izvoza v prvih 10 mesecih je dosegla 7548.39 milijona papirnatih dinarjev napram 7663.12 milijona v enakem času lanskega leta. Toda to za presojo razvoja izvozne trgovine ni merodajno, ker se je vrednost dinarja napram lani znatno povečala. Statistični podatki nam pokazujejo, da je izvoz v tem času znašal 3.666.907 ton v vrednosti 658,866.737 zlatih dinarjev proti 3,310.875 tonam v vrednosti 530,975.182 zlatih dinarjev v enakem času lanskega leta. Napredek znaša torej 556.032 ton (17.87 odst.) v vrednosti 127,891.555 zlatih dinarjev (24.09 odst.).

Za pocenitev cepljenja svinj proti rdečici

Kmetijska anketa, ki se je vršila v začetku tekočega leta na inicijativo velikega župana mariborske oblasti g. dr. Pirkmaierja v vinarski šoli v Mariboru, je sprejela obširno resolucijo, ki vsebuje glavne smernice za bodoče delo na polju pospeševanja vseh kmetijskih panog v mariborski oblasti.

V odstavku, ki govori o pospeševanju svinjereje, zahteva resolucija med drugim obligatorično cepljenje svinj proti rdečici in primerno pocenitev tega cepljenja. Prisilno cepljenje vseh svinj proti rdečici bi sigurno močno omejilo širjenje te naši svinjereji tako nevarne bolezni. Vendar zaenkrat ni zakonite podlage za tak ukrep.

Za pocenitev zaščitnega cepljenja skrbi država s tem, da prispeva k nabavnim stroškom cepiva 40%. Deluje se sedaj na tem, da bi se po možnosti ta prispevek še povišal. Z naredbo ministrstva za kmetijstvo in vode z dne 21. julija 1925 (glej »Uradni list« št. 84 z dne 7. septembra t. l.), s katero se določajo veterinarjem pristojbine za cepljenje živali, je nadalje dana možnost, da se s skupno organizacijo cepljenja po občinah, zadrugah itd. znižajo stroški za posamezne živali.

Posebno razveseljivo je, da prispevajo k stroškom cepljenja tudi nekatere samoupravne edinice. Tako je vse hvale vredno postopanje okrajnih zastopov v Ptuju in Konjicah, ki sta si iz lastne inicijative določila eventuelno plačati veterinarjem, ki cepijo v njihovem področju, še ostalih 60% stroškov za cepivo.

Hmelj

Žatec (ČSR), 27. novembra. Razpoloženje in cene zelo čvrste. Cene 4700 — 4900 Kč za 50 kg.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (2. t. m.) P š e n i c a: baška, 15 vagonov 260 — 270; baška, 5 vagonov 285; sremska, 3 vagoni 265; banatska, 4 vagoni 275. T u r š č i c a: baška, 4.5 vagona 125; nova, 3 vagoni 105; sremska, 5 vagonov 115. M o k a: baška, «2», 1 vagon 350; «5», 1 vagon 312.50. O t r o b i: baški, 3 vagoni 110. Tendenca čvrsta.

Zagrebški tedenski sejem (2. decembra.) Dogon prilično velik. Dovoz krme pa je bil manjši. Kupčija srednja. Kupovalo se je največ za domačo potrebo. Le italijanski trgovci so nakupili manjše partije goved in konj za Trst. Notirajo za kg žive teže: voli I. 10 — 10.55, II. 8 — 9, III. 7 — 7.50, bosanski I. 9 — 9.50, II. 7.50 — 8, III. 5 — 6, krave domače 7 — 9, II. 6 — 7, III. 4 — 5, bosanske II. 4.50 — 5.50, III. 3.50 — 4, junci I. 10 — 11, II. 9 — 10, junice I. 7 — 9, II. 6 — 7, teleta 9 — 12 (zaklana 12 — 15.50), svinje domače mesne 11.50 — 12, debele 12.50 — 15, sremske 13.50 — 15 (zaklane: domače 14 — 15, sremske 16 — 16.50), prasci do 1 leta 10 — 11, nad 1 letom 11 — 12 Din. Krma: seno I. 100 — 125, II. 70 — 75, stisnjeno 90 — 96, detelja in lucerna 125 do 150, slama 75 — 100 Din za 100 kg.

Dunajski svinjski sejem (1. decembra.) Dogon 16.055 komadov. Mesne svinje v cenah prilično nespremenjene, debele pa so se podražile za 20 grošev, mestoma tudi za 25 grošev pri kg. Notirajo za kg žive teže: mesne svinje 1.50 — 2.10, debele 1.90 do 2.40 šilinga.

Dunajska borza za kmetijske produkte (1. decembra.) Na chicaški borzi porast tečajev. Zato je bilo na Dunaju razpoloženje zopet prijaznejše, vendar kupčija ni bila nič večja. Cene so poskočile turščici, ovsu in moki. Pšenica in rž nespremenjeni. Notirajo v šilingih za 100 kg vključno blagovnoprometni davek brez carine na debelo: p š e n i c a: domača 39 — 40, madžarska potiska 44.50 — 45.50; r ž: domača, marchfeldska 28.50 — 28.75; j e č m e n: domači 35 — 42; slovaški 40 — 43; t u r š č i c a: 28 — 29; o v e s: domači 28.50 — 29.75.

= **Stanje Narodne banke SHS.** Po izkazu 22. novembra t. l. se je obtok novčanic zmanjšal za 88.99 milijona na 5983.96 milijona dinarjev. V istem času je oslabela kovinska podloga za 2.75 milijona na 483.92 milijona dinarjev.

= **Vest o novem investicijskem posojilu.** Časopisje poroča, da namerava finančni minister dr. Stojadinović odpotovati v najkrajšem času v Pariz, kjer se bo zadržal mesec dni. Ministrovo potovanje je v zvezi s pogajanji za večje državno posojilo, ki se v glavnem uporabi v investicijske svrhe. Finančni minister se bo pogajal z zastopniki velikih pariških finančnih podjetij, ki so stavila zadevne ponudbe. Ker pa obstoje tudi ponudbe nekaterih velikih londonskih bank, se bo minister tekom svojega bivanja v Parizu odločil, ali bo odpotoval tudi v London.

= **Jugoslovensko-madžarska gospodarska pogajanja.** V pondeljek so se v Budimpešti začela gospodarska pogajanja med Jugoslavijo in Madžarsko o privatnih dolgovih in terjatvah ter o drugih gospodarskih vprašanjih, o čemer smo že poročali. Šef naše delegacije je naš poslanik v Budimpešti Tiča Popović.

= **Konkurz za izvršbo idejnih skic za reprezentativni paviljon kraljevine SHS na razstavi v Filadelfiji,** ki ga je razpisalo ministrstvo trgovine in industrije je bil razglašen v »Službenih Novinah«, št. 266, z dne 19. novembra t. l., nakar se opozarjajo vsi interesenti. Člani cenilnega sodišča so gg.: Ciril Iveković, profesor visoke tehniške šole v Zagrebu, Branko Tanazović, profesor tehniške fakultete v Beogradu, Josip Plečnik, profesor višje tehniške šole v Ljubljani (namestnik Josip Costaperaria arhitekt v Ljubljani), Dragutin Maslač inspektor ministrstva za gradbe. Oferte morajo biti predložene ministrstvu trgovine in industrije v Beogradu do 10. t. m.

= **Velesejem v Parizu.** Zastopstvo odbora pariškega velesejma se je obrnilo na naše poslanstvo v Parizu s prošnjo, da bi pozvalo naše trgovske in industrijske kroge, da bi se naj udeležili velesejma, ki se bo vršil v Parizu meseca maja 1926. Interesenti dobijo formular za prijavo v Zbornici za trgovino in industrijo v Ljubljani.

= **Tekma za producente orodja in strojev za vinograde.** Italijansko ministrstvo za narodno gospodarstvo je razpisalo mednarodno tekmo za izdelovalce orodja in strojev za obdelovanje vinogradov. Tekma se bo vršila v Cantina Sperimentale v Barletti (Italija). Tekma se bo začela 15. aprila 1926 in se konča 15. junija 1926. Podrobnejše pogoje izvedo interesenti v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani med uradnimi urami.

= **Katastrofalno padanje poljskega zlatnika.** Poljski zlatnik je začel v pondeljek rapidno padati in je od enega dneva do drugega izgubil več kot za eno tretjino svoje vrednosti. V Curihu je padel od 56 na 45 včeraj, dočim je notiral v petek še 74.50. Pričakuje se v nekaj dneh s strani Poljske energična intervencija, da se zaustavi katastrofalno padanje poljskega zlatnika, ki ni utemeljeno v gospodarskih in finančnih razmerah Poljske.

Borze

2. decembra.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) **V r e d n o t e:** Investicijsko 76—0 Vojna škoda 305—0, zastavni Kranjske 20—22, kom. zadolžnice Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 200—202, (200), Ljubljanska kreditna 210—0, Merkantilna 100—104, Slavenska 49—0, Kreditni zavod 175—185, Strojne 123—0, Trbovlje 320—0, Vevče 120 Nihag 34-0, Stavbna 100-110. **Blago:** les: bukova drva, 1 m dolž., suha, fco meja tranz. 10 vagonov 25—25, (25); bukove palice I.: 27-27 mm, 0.75 cm in 1 m dolž., 38-38 mm, 0.30 cm in 1 m dolž., 60-60 mm, 0.95 in 1 m dolž., fco meja 0—650; bukovi plohi, obrobljeni, suhi, I., II., III., 35, 100, 110, mm, dolgi 2.20 in 2.30 m fco meja 0—550; deske 20 in 25 mm, I., II., III., 4 m, fco meja 0—500; hrastovi plohi, I., II., od 90—150 mm debeline, 2.30 m dolž., napr. in 20 cm šir. napr. brez velikih grč, gnilo in razbito izključeno, fco vag. meja 10 vagonov 1100—1150, (1100) madrieri 74×224×4, fco vagon Postojna tranz. 560—0; bukovi plohi, paralel., 27, 40, 50, 60 mm, od 2—4 m, I., II., III. monte, fco vag. naklad. postaja 0—550; p o l j s k i p r i d e l k i: pšenica baška, 76 težka, 2% fco vag. naklad. postaja 0—268.50; turščica umetno sušena, fco vag. Novi Sad 0—165, nova, času primerno suha, fco vag. naklad. postaja 1 vagon 120—120, (120); oves, fco vag. naklad. post. 0—175; ajda domača, fco vag. prekmur. postaja 0—275; proso domače, fco vag. prekmur. post 0—215; krompir, fco vag. štajerska postaja 0—68; k r m a: seno sladko, fco vag. štajerska post. 0—72.50.

ZAGREB. Na e f e k t n e m tržišču nobenih posebnih sprememb. Vojna škoda, promptna se je začela trgovati po 306, toda proti koncu se je tendenca okrepila in je tečaj porasel na 310. Za december je bila zaključena po 306—308. — D i n a r se je danes v Curihu okrepil na 9.20. Zato je bila v Zagrebu tendenca mlačna, kar se je odrazilo v majhnem padcu deviz. Blaga dovolj. Skupni promet 6.7 milijona dinarjev. Notirale so d e v i z e: Dunaj 791.4—801.4, Berlin 1339.6—1349.6, Budimpešta 0.0787—0.0797, Italija izplačilo 226.8—229.2, ček 226.8—229.2, ček 226.8—229.2, London izplačilo 272.89—274.89, Newyork ček 56.17 in pol — 56.77 in pol, Pariz 216.4—220.4, Praga 166.54—168.54, Švica 1080.5—1093.5, ček 0—1089; v a l u t e: dolar 55.5—56.1, avstrijski šilingi 793—803; e f e k t i: Litorale, zaključek 50, Eskomptna 119—121, Hipo 65—65.5, Jugo 108—109.5, Ljubljanska kreditna 210—0, Obrtna 75—80, Prašteđiona 940—942.5, Slavenska 50—0, Srpska 144—146; industrijski: Eksploatacija 43—45, Šečerana 465—470, Gutmann 370—375, Slaveks 145—155, Slavonija 45.5—47, Trbovlje 325—0, Vevče 120—0; državni: investicijsko 77—78, agrarne 45.5—46.5, Vojna škoda, promptna 308—310, za december 306—308.5, za januar 0—311.

BEOGRAD. D e v i z e: Dunaj 796.5—797, Berlin 1344—1346, Bukarešta 25.3—25.5, Italija 228—228.5, London 273.75—273.9, Newyork 56.42—56.44, Pariz 217—218, Praga 167.5—167.6, Švica 1088.75—1089.25.

CURIH. Beograd 9.20, Berlin 123.50, New york 519, London 25.14375, Pariz 19.90, Milan 20.87, Praga 15.375, Budimpešta 0.007270 Bukarešta 2.35, Sofija 3.775, Varšava 45, Dunaj 73.11.

TRST. E f e k t i: obligacije Julijske Krajine 68.25, Živnostenska 278, Assicurazioni Generali 7780, Dalmazia 260, Libera Triestina 137, Lloyd 1030, Oceania 172, Dalmazia cement 659, Krka 405. D e v i z e: Beograd 43.95 — 44.30, Dunaj 348 — 358, Praga 73.25 — 73.75, Curih 478 — 482, Newyork 24.70 — 24.85. V a l u t e: dinarji 43.25 do 44, dolarji 24.60 — 24.80.

DUNAJ. Beograd 12.5350 — 12.5750, Berlin 168.57 — 169.07, Budimpešta 99.20 do 99.50, Bukarešta 3.1875 — 3.2075, London 34.3050 — 34.4050, Milan 28.46 — 28.58, Newyork 707.75 — 710.25, Pariz 27.15 do 27.31, Praga 20.9750 — 21.0550, Varšava 70 do 70.50, Curih 136.43 — 136.93, Sofija 5.1350 — 5.1750; dinarji 12.4850 — 12.5450.

PRAGA. Beograd 59.98, Curih 651.50, Milan 136.25, Newyork 33.75, Dunaj 477.75.

BERLIN. Beograd 7.425, London 20.319, Newyork 4.195, Curih 80.79, Dunaj 59.15, Milan 16.86.

LONDON. (Opoldne). Beograd 274, Newyork 484.37 in pol, Italija 120.37 in pol, Dunaj 34.37, Švica 25.14.

NEWYORK (zaključno 1. t. m.) Beograd 1.77 in četrt, London 4.84 in sedem šestnajstink, Italija 4.02 in četrt, Dunaj 14, Švica 19.27 in pol.

Sport

BSK. : Gradjanski 1 : 0 (1 : 0)

Za tekmo med Gradjanskim in BSK. je vladalo v beograjskih sportnih krogih izredno veliko zanimanje. Igrišče BSK. je bilo mnogo premajhno za mnogoštevilno občinstvo, ki je hotelo prisostvovati tekmi. Med drugimi so bili prisotni tudi ministra Stjepan in Pavle Radić ter narodni poslanec dr. Juraj Basariček. Vendar pa mnogobrojna publika s sportnega stališča ni prišla na svoj račun, tekma ni nudila posebnega sportnega užitka. Zlasti sta odpovedali obe napadalni vrsti. Domačini so bili pred golom zelo neodločeni, dočim je Gradjanski igral brez vsake kombinacije samo na prodore. Slab je bil zlasti notranji trio. Boljšo sliko sta nudili obe krilski vrsti, ki sta dali prav lepo in koristno igro. Od branilcev Gradjanskega je bil Dasović boljši. Mihelčič v golu je bil dober ter je napravil le eno pogrešku, vsled katere se je Beograjčanom tudi posrečilo, da so zabili zmagonosni gol. Pri BSK. se je odlikoval Rodin s sigurnim odvzemanjem žoge ter s svojimi osvobodilnimi streli. Vratar domačinov ni bil mnogo zaposlen.

V deseti minuti prvega polčasa strelja desna zveza BSK Marjanović na gol. Mihelčič zapusti vrata, vendar se mu ne posreči ujeti žoge in beograjska publika z navdušenjem pozdravlja ta uspeh svojega moštva, ki je tudi odločil tekmo. Vsi nadaljni napori obeh moštev, zlasti BSK. ostanejo brezuspešni.

V odmoru je prosvetni minister Stjepan Radić s kratkim nagovorom pozdravil beograjske sportnike.. Med drugim je dejal: «Kakor vsaka tekma, ki se vrši na zelenem polju, na svežem zraku, pod milim nebom v korist zdravja in lepote, mi ugaja tudi ta tekma. Vendar pa nisem popolnoma zadovoljen, ker igra le 22 oseb, dočim stoje ali sede tisoči križanih rok. To ni kakor pri narodnem kolu, ki je slično narodnemu sporazumu, kjer se držijo vsi za roke.»

Po odmoru sledijo ostri napadi, deset minut pred koncem pa Zagrebčani naravnost blokirajo beograjska vrata. Že je izgledalo, da ne bo Gradjanski samo izenačil, temveč da bo celo zmagal. Vendar pa se zlasti Rodinu posreči, da odbije vse napade Gradjanskega.

Klubova vožnja okoli Pohorja. Sportna komisija mariborske sekcije avtomobilskega Kluba kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev namerava prirediti dne 8. decembra t. l. interno klubovo vožnjo okoli Pohorja. Ta klubova vožnja zasleduje poglavitno namen, zbirati izkušnje za večjo ocenjevalno vožnjo, ki se bo vršila prihodnjo spomlad in pri kateri se predvideva udeležba zunanjih avtomobilistov. Proga te klubove vožnje znaša okoli 200 km in pelje od Maribora v Dravograd, Slovenjgradec, Velenje, Celje in nazaj v Maribor. Zbirališče dne 8. decembra točno ob 9. uri predpoldne na Glavnem trgu v Mariboru. Opoldanski odmor v Slovenjgradcu, odhod iz Slovenjgradca ob 14. uri, prihod v Maribor okoli 17.30. Prijave se sprejemajo do 6. decembra v sekretarijatu Avtomobilskega kluba, sekcija Maribor, Trg svobode 3. Pričakuje se, da se bodo vdeležili člani te prve sportne prireditve polnoštevilno.

Hašk : Concordija 6 : 2 (3 :0). Prijateljska tekma v torek med Haškom in Concordijo je končala z zmago Haška s 6 : 2 (3 : 0).

Turistovski klub Skala v Ljubljani objavlja, da se vrši prihodnji smučarski sestanek v petek dne 4. t. m. ob 8. uri zvečer v kavarni «Emona», damska soba. Vsi in točno! — Smučarski odsek.

S. K. Ilirija. Redna plenarna seja danes v Emoni. Polnoštevilna udeležba radi občnega zbora dolžnost. — Tajnik.

× *Štrajk cerkovnikov v Votivni cerkvi na Dunaju.* Osobje Votivne cerkve na Dunaju je tako slabo plačano, da je zadnje dni stopilo v štrajk ter zaklenilo vse dohode k zvonovom in uram. Radi tega že več dni ne zvone zvonovi v stolpu Votivne cerkve in kazalci ur na stolpu stoje nepremično tam, kjer so se ustavili na dan štrajka.

Iz damske sekcije S. K. Ilirija. Jutri trening. Opozarjam vse članice da se vršo treningi redno vsako sredo in soboto ob 6. uri in sicer ob vsakem vremenu. Pozivam predvsem one, ki se zadnjih dveh treningov niso udeležile, da se jutri sigurno odzovejo ter opravičijo svojo odsotnost v sredo in soboto. Vse, ki brez tehtnega razloga izostajajo od treningov se bo v bodoče najstrožje kaznovalo. Dalje opozarjam ponovno, da je brezpogojno poravnati članarino, vse ki tega ne store se bo črtalo iz sekcije. Članice, ki goje drsalni sport naj si pravočasno nabavijo sezonske karte, ki se dobe pri g. J. Gorec. Vsem članicam priporočam, da si ogledajo film «Moč in lepota», ki se bo predvajal prihodnje dni v kinu «Matica». Dne 10. decembra se vrši redni občni zbor kluba, udeležba za vse članice je obvezna. Tekma proti Hašku je preložena na poletje, ter se vrši ob priliki večje proslave. Za božične praznike so predvidene važne tekme izven Ljubljane. — Načelnik.

Program letošnjih drsalnih tekem v Ljubljani je sledeči: 27. decembra mladinska tekma v umetnem drsanju in teku; 10. januarja v proslavo petnajstletnice S. K. Ilirije: savezna tekma v umetnem drsanju za prehodno darilo dr. G. Fuchsa; damska tekma v umetnem drsanju za jubilejno prehodno darilo S. K. Ilirije in juniorska tekma v umetnem drsanju; 24. januarja tekma novincev v umetnem drsanju; 31. januarja savezna tekma v umetnem drsanju za prvenstvo Jugoslavije in savezna tekma seniorjev, ki se ne udeleže prvenstva. Nekatere podrobnosti razpisov objavimo kasneje. Vse tekme se bodo vršile na sportnem drsališču S. K. Ilirije, ki se otvori že prihodnje dni. Savez bo priredil razen tega na drsališču Ilirije kurze za umetno drsanje.

Tragična usoda večkratnega nemškega mojstra v teku čez 800 m. Znani nemški tekač čez 800 m, Kempe iz Lipskega je bival dalj časa v portugiški vzhodni Afriki, kjer je obolel na tropični mrzlici. Po svojem povratku v Lipsko pa je popolnoma oslepel, in sicer vsled injekcij s salvarzanom, ki jih je dobival proti mrzlici.

Prostovoljna dražba nepremičnin:

Na predlog dedičev po Mariji Černovšek se prodajo **dne 4. decembra 1925 ob 10. uri v Mariboru, Aleksandrova cesta 79** na javni dražbi ena velika hiša z velikim vrtom, z gostilniškimi prostori, prostim stanovanjem, gostilniškim inventarjem, sodi in vinsko zalogo ter ena manjša hiša z mesarijo. Izklicna cena je 300.000 Din. — Pojasnila daje **advokat dr. Hojnik v Mariboru.** 7231-a

Za Miklavža kupite **snežne čevlje** pri tvrdki **M. Trebar, Ljubljana,** Sv. Petra cesta 6 7475—a

Opreme za neveste store, zastore, jedilne in spalne garniture namizna in posteljna pregrinjala ter vse vrste vezenin v e l e ročno najceneje M. Zor Ježek, Ljubljana, Stritarjeva ulica 7. Prevzame vse kombinacije iz motivov. — Predtiskanje. Največja izbera načrtov 468

Vremensko poročilo

Ljubljana, 2 decembra 1925. Ljubljana, 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana . . .	7.	761·5	0·8	jug	obl.	13·0
Ljubljana . . .	14	761·8	2·3	„	„	
Ljubljana . . .	21.	763·0	1·0	jug. vzh.	„	
Zagreb	7.	760·4	1·0	zap.	dež	9·0
Beograd . . .	7.	759·3	3·0	brezv.	sneg	4·0
Dunaj	7.					
Praga	7.	760·9	3·0	sev. zap.	več. jas.	
Inomost . . .	7.					

Solnce vzhaja ob 7·17 zahaja ob 16·20, luna vzhaja ob 18·13 zahaja ob 9·1.
Barometer višji, temperatura nižja.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Manj oblačno, temperatura skoraj nespremenjena.

Sport! Ples! Igre!

Je že pred durmi!

Elitni Kino Matica.

„Moč in lepota“

Prekrasno filmsko delo, ki nam pokaže pot k — zdravju, pot k lepoti, pot k večni mladosti —

Solnce! Zrak! Spoznanje samega sebe!

Je že pred durmi!

Elitni Kino Matica

Iz življenja in sveta

Vremenska katastrofa v Južni Italiji

Iz Rima poročajo o strašni vremenski katastrofi, ki je zadela zadnje dni meseca novembra Južno Italijo in Sicilijo. Dva dneva so divjali strašni viharji z nalivi. Na številnih mestih so reke izstopile ter preplavile bregove in v noči od 28. na 29. novembra se je slabo vreme izpremenilo v ciklon s točo: Morje med Sicilijo in kopno zemljo do napoljskega zaliva je bilo kakor grozeča pošast. Vstajali so visoki valovi, katere je gnal vihar na kopno. Vse kar so dosegli, so uničili. Vse železniške proge, telefonske in telegrafske zveze so porušene.

Najhujše je prizadeto kalabreško mestece Bagnara Calabra. Zveze s tem krajem so docela uničene. Sadno drevje je vihar izruval iz zemlje in ga pometal po tleh. Tudi drugi nasadi, ki so služili mestecu v okras, so pokončani. Toča je razbila na hišah vse šipe. Vreme je bilo tako strašno, da je ponoči odpovedal električni tok, nakar je ljudstvo v silno paniki začelo bežati iz hiš, za katerih se je balo, da jih valovi odnesejo v morje. Bežeče prebivalstvo je odneslo vse kar se je dalo s seboj. Divjajoče morje je spremljalo zamolklo grmenje. Mnogo hiš se je porušilo in ribiška mornarica v portiču se je do zadnje edinice razbila ob nabrežju. Hiše, ki so bile sezidane po znanem potresu l. 1908., je morje odneslo kakor zabojčke.

Podobna poročila, kakor iz Bagnare Calabre prihajajo tudi iz krajev Pagli in Monte Leone. Vremenska katastrofa je v Pagliju uničila vso letošnjo žetev. Morje je na nekaterih mestih vdrlo 150 metrov globoko na kopno.

Tudi Messina, katero je veliki potres pred 17. leti porušil do tal, je silno trpela radi tega vremena. Burja je bila tako močna, da je metala opeko s streh. V Messini se je električni tok pokvaril in mesto je bilo v temi. To je še bolj povečalo grozo prebivalstva. Kabelska zveza s kopnim je pretrgana. Promet z mestom Reggio di Calabria je nemogoč.

Medtem ko so v začetku vremenske katastrofe mlajše ladje krenile v pristanišča, kjer so se vsidrale, je ostala cela vrsta prekooceanskih parnikov na odprtem morju. Te ladje so morale prestati težko borbo z divjimi elementi. Ameriški parnik «Prezident Serefien» je skušal trikrat zaporedoma vrniti se v napoljsko pristanišče, toda vihar in valovi so ga vselej vrgli nazaj. Napolitanci so opazovali junaški boj posadke z viharjem z oken svojih stanovanj.

Po dosedanjih poročilih je število človeških žrtev v tej vremenski katastrofi prav malenkostno in to je tudi edina tolažba, katero ima Južna Italija ob tej nesreči. Gospodarska škoda je itak nepregledna. Vzdolž cele sicilijanske vzhodne obale je uničena trgatev oranž do zadnjega sadeža.

Kulturni škandal na Rumunskem

V kulturnih deželah Evrope še vedno odmeva kišinevski proces. Ta sodna obravnava je posadila na zatožno klop veliko število ukrajinskih kmetov, ki so se uprli rumunski vladi. Vlada je tlačila Ukrajince meneč, da sme z njimi postopati kakor se ji poljubi. Kmetom pa je bilo tega kmalu preveč in v deželi je izbruhnil upor. Seveda je vlada z energičnimi sredstvi buno udušila, proti sodelujočim kmetom pa je dvignila obtožbo.

V procesu so bili kmetje obsojeni. Ko je bila obravnava končana, so evropski listi pisali o zadevi in vsak organ je stvar komentiral po svoje. Nastala je zmešnjava, kajti dve sodbi o tem političnem procesu si nista bili enaki. Ker je začel vsled tega ugled rumunske države v zunanjem svetu padati, je sklenila Rumunija napraviti tendenčnim vestem v inozemstvu konec. Poklicala je francoskega pisatelja Henryja Barbusseja, pisatelja «Ognja», naj bi proučil gradivo o razpravi, zaslišal sam obtožence ter potem objavil svoje opazke k stvari. Istočasno pa je nameraval rumunski zunanji minister Duca izdati javen komunike, s katerim bi bila zadeva pred svetom uspešno pojasnjena in vlada oprana.

Barbusse se je poziv odzval in je bil pripravljen opravičiti Rumunijo pred kulturno Evropo, če je vlada v stvari res nedolžna. Toda, ko je Barbusse prišel v Rumunijo ter se je hotel na licu mesta prepričati o zločinih v Besarabiji, na Sedmograškem in v Banatu, je doživel neljubo razočaranje. V Besarabiji, kjer je hotel proučiti pritožbe Ukrajincev in govoriti s kmeti, mu je stopil nasproti vojaški poveljnik Besarabije, ki mu je zabranil vsak stik s prizadetimi žrtvami. Zahteval je, da objavi Barbusse v francoskem časopisju najprej demanti o rumunskih krivicah, nakar bi šele smel govoriti s prebivalstvom. Barbusse, veliki ljubitelj resnice, seveda ni mogel storiti tega. Ker mu je bilo delovanje v Besarabiji onemogočeno, se je odpeljal v Bukarešto. Tam je v nekem hotelu sprejel deputacijo madžarskih strank. Odposlanstvo mu je opisalo zatiranje madžarskih narodnih manjšin v Rumuniji, ki ravna z drugorodci tako kot n. pr. Italija s Slovenci in Avstrija s slovenskimi koroškimi rojaki. Barbusse je priredil v hotelu «Palace» predavanje in je govoril o solidarnosti vsega kulturnega človečanstva. Toda ko je bilo predavanje končano in je stopil s svojim spremstvom iz hotela, je na Calei Victoreji navalilo nanj iz vojaške kazine okoli 300 dijakov, vojnih akademikov in aktivnih častnikov. Napadalci so ga obkolili ter ga začeli pretepati. Kričali so: «Ven z židom Barbusseom! V Damask ž njim, na proučevanje francoskih zločinov!» K sreči se je znašel v opasnem metežu tudi vodja neodvisnih rumunskih visokošolcev, dijak Marin. On je spravil pisatelja v neko kočijo ter ga velel odpeljati. Barbussejevo spremljevalko, belgijsko odvetnico Pavlo Lannyjevo iz Bruslja in madžarskega političnega borca Foeldeja pa je razkačena množica vrgla na zemljo in ju teptala z nogami.

Medtem so neodgovorni elementi opazili, da se je moral Barbusse na skrivnem izmuzniti. Brž so bili alarmirani voljuni napadalske tolpe in njihovi zaupniki so izsledili kočijo, v kateri je sedel pisatelj. Hoteli so ga javno prisiliti, da prosi oproščenja za svoje početje. Barbusse pa je seveda odklonil to krivično zadevo. Nato so ga napadalci pretepli s palicami. K sreči so se kmalu zopet pojavili neodvisni študenti, ki so oteli pisatelja iz rok drhali ter ga spravili v hotel. Policija se je pri tem incidentu držala popolnoma pasivno.

Voditelj izgredov in napadov na Barbussea je baje voditelj rumunskega tiskovnega oddelka v zunanjem ministrstvu Baraloglu, ki je skušal lani izvršiti atentat na ravnatelja lista «Dimineata». Francosko belgijska delegacija, ki je hodila z Barbusseom po rumunski deželi, je morala prositi za zaščito pristojnih oblasti. Drhal je namreč hotela naskočiti in linčati. Policija tudi tu ni hotela stopiti v akcijo, temveč so se morali postaviti napadalcem v bran samo hotelski nameščenci. Barbusse je telefoniral na ministrski svet in je prosil za intervencijo. Toda dobil je odgovor, «da so vsi ministri odpotovali».

Radi teh incidentov je nastalo silno ogorčenje in Barbusse je s svojim spremstvom odpotoval proti Carigradu. Ob njegovem odhodu je bil na kolodvoru vojaški oddelek s strojnimi puškami, katerega je izposloval francoski poslanik v Bukarešti od vlade, da se zaščiti vsaj golo pisateljevo življenje. Od Barbussea so se na postaji poslovili številni opozicijonalni rumunski politiki, med njimi tudi kmetski voditelj dr. Lupu.

Po sodbi demokratskih rumunskih listov je inscenirala napad na francoskega pisatelja in branitelja človeških pravic zatiranih manjšin sama rumunska vlada, ki je hotela najprej doseči, da bo Barbusse pisal nji v prilog. Ko pa je videla, da to ne gre, se je skušala stvarnemu možu osvetiti z brutalno silo.

Hiša s 65imi nadstropji

Američani hočejo za vsako ceno prednjačiti v tehnični stroki. Zdi se naravnost, da je ideal Amerike nadkriliti vse inženjerje in tehnike na svetu. To je pred kratkem pokazal načrt za Woolvordsko hišo, ki bo visoka 63 nadstropij ter bo tudi po drugih dimenzijah pravcati kolos.

Toda že se pojavlja konkurenčni načrt, ki hoče pobiti 63 nadstropno hišo. Avtor tega načrta je newjorški multimilijonar Concel, ki je imel zadnja leta velikansko srečo v spekulacijah z nepremičninami. Ta multimilijonar hoče sezidati zgradbo, ki bo največja palača pod solncem. Stavba bo «hotel vseh hotelov». Visoka bo 65 nadstropij ter bo imela 4.500 sob. Toda nikakrte misliti, da bo ves prostor v zgradbi namenjen sobam za goste. Multimilijonar hoče imeti v svojem hotelu tudi cerkev, bolnišnico in okrevališče za onemogle ljudi in kajpada tudi banko. Dalje bo v hotelskih prostorih jedilnica za 2000 ljudi. Poleg te jedilnice bo cela vrsta manjših dvoran za vsakovrstne goste.

V hotelu bo 12 zimskih vrtov. Mož, ki je dal pobudo za ta fantastični načrt, pravi, da bo gradil svoj kolos v posebnem kvadratu med 122. in 123. ulico v Newyorku in da bo stala popolna oskrba s stanovanjem v hotelu samo 20 dolarjev dnevno. 20 dolarjev pa je za ameriškega bogataša prav skromna vsota. In ta hiša s 65imi nadstropji bo v prvi vrsti namenjena imovitemu svetu.

Pariško pismo

(Francoski fašisti — Cestni promet. — Želva umetniške razstave.)

Pariz, koncem novembra.

Nekateri Parižani so po vzorcu laškega fašizma ustanovili francoski fašizem. Naravno, da so si izbrali tudi poseben kroj in tu in tam že vidimo vrste «modrih srajc» (chemises bleues), ki korakajo po mestu. Občinstvo ima zaenkrat ž njimi svojo zabavo in jih gleda z istim otročjim velemestnim zanimanjem, kot mimokorakajoče vojake, pogrebe ali pa padlega konja. Za enkrat je «modrih srajc» seveda še silno malo in v nikakem oziru ne pridejo v poštev.

Italijanski fašistovski listi, ki o vsaki priliki napadajo Francijo in Francoze, se tudi norčujejo iz francoskih fašistov. Pred nedavnim je «Il 420», florentinski fašistovski list, prinesel risbo, na kateri laški škorenj (zemljepisna oblika Italije) tepta krastačo, ki predstavlja francosko republikansko časopisje. Neka druga karikatura predstavlja krepkega, energičnega «Romano de Roma» v fašistovskem kroju, in poleg slabiča Francoza, ki se zanima le za «Folies Bergères» (znani pariški kabaret).

List Impero pa, ki izhaja v Rimu, pravi v štev. od 15. nov. o ustanovitvi francoskega fašizma sledeče:

Misel ni slaba, toda pripomniti moramo:

1. da prihaja prepozno,
2. Francozom manjka nekaj, kar je podlaga vsake energične akcije,
3. Francozi pred vsem nimajo nobenega ... Mussolinija.

— Cestni promet je v Parizu v tako ogromni meri narastel, da ob gotovih urah ni mogoče priti z avtom (o konjski vpregi že sploh ni govora!) preko gotovih ulic. Policiji dela ta stvar veliko preglavico, pošiljajo komisije v London in New-York, da študirajo tamošnji promet, toda zaenkrat problem pariškega pouličnega prometa le še n. rešen.

Kakor pa na gotovih mestih promet po več minut kar zaporedoma počiva, ker so ulice zamašene (za kar imajo Francozi lep izraz embouteillé), tako po prostih mestih marsikateri šoferji dirkajo z brzovlačno hitrostjo. Takim šoferjem pravijo chauffard. Nanje ima policija posebno piko, kajti vsak dan povozijo na ducate ljudi. Z lovom nanje se peča novo ustanovljen oddelek policije «Oks tachymetreurs» (merilci hitrosti). S pomočjo posebnega aparata merijo hitrost avtov, ki ne sme prekoračiti 40 km na uro.

Ko stražniki zapazijo avto, ki vozi prehitro, zažvižgajo. Gorje, če se ne ustavi! Policijski avto pohiti za njim in kazen, ki jo plača, ni ravno nizka.

Odkar tahimetrerji strašijo po ulicah, je baje že mnogo bolje. Zadnjič so celo, kot sporočajo listi, ustavili neko damo, pa ne zato, ker je vozila prehitro, temveč, ker je vozila — prepočasi! Vozila je s polževo hitrostjo devet km na uro in ovirala ves promet. Legitimirala se je kot hčerka znanega advokata. Ravnokar je bila napravila šoferski izpit in si kupila avto, pa poguma menda le ni imela, da bi vozila dosti hitreje kot hodi peš.

Razstave dekorativnih umetnosti je konec. Vkljub temu pa še vedno vabijo pariški poštni pečati tujce nanjo. «Matin» se zato upravičeno norčuje iz sv. Bikrokraciusa, kajti od razstave danes ni drugega več videti, kot kup podrtije in razvalin. Razni uzmoviči so porabili priliko in odnesli marsikaj, tako na pr. veliko bronasto želvo, ki je krasila umetniški vodnjak, in ki tehta nad 50 kilogramov.

Kdor ima namen

za božične praznike si preskrbeti novo suknjo, obleko ali modne potrebščine, naj ve, da bo najbolje kupil, kar je že splošno znano, pri

Drago Schwab, Ljubljana.

Tricerotops

velikanska predpotopna žival, katero boste tudi videli v grandiozni pustolovni drami **„Izgub' ani svet"** v kinu **„Dvor"**

× *Viharji na severozapadu.* V severni Nemčiji divjajo že več dni siloviti snežni viharji, ki so napravili ponekod velikansko škodo. Poškodovane so posebno močno radio-postaje. V Rokavskem zalivu je vrgel vihar parnik «Whinstone» na pesek. 15 ljudi je utonilo. V Yarmouthu se je odtrgal v pristanišču neki bivši nemški torpedni rušilec, katerega so Angleži nedavno dvignili iz vode pri Scapaflowu. Burja ga je gnala na odprto morje, kjer se je razbil na čereh. Danski kralj, ki se je hotel odpeljati v London na pogreb angleške kraljice-matere, je moral radi viharjev svoje potovanje prekiniti ter se zateči v neko zasilno pristanišče. Veliko škodo je povzročil vihar na Nizozemskem. V Amsterdamu je razdejal več hiš in odtrgal ladje, ki so bile zasidrane v luki.

Novinarski koncert in družabni večer v Ljubljani

Ljubljana se je tudi letos sijajno odzvala vabilu novinarjev, da poseti koncert, ki so ga tako ljubeznivo zopet priredile na korist novinarskega penzijskega fonda naše prve glasbene organizacije. Kljub skrajno neugodnemu vremenu je občinstvo res do zadnjega kota napolnilo ogromno Unionsko dvorano in še je morala dolga vrsta ljudi oditi, ker ni bilo več prostora. Pokazalo se je vnovič, kako izredno popularna in priljubljena je ta vsakoletna dobrodelna prireditev, ki združi vsaj enkrat na leto predstavnike vseh strank in slojev in je kakor dobrodejna oaza v napetih razmerah naših političnih in socijalnih bojev.

Dvorana je nudila izredno zanimivo sliko, dokaj drugačno kakor pri drugih koncertih. Bila je nekaka revija naših razmer in našega življenja. Od prvih predstavnikov oblasti, velikih gospodarskih, stanovskih in kulturnih organizacij pa do množic iz najširših slojev ljubljanskega prebivalstva, vsi so prišli, deloma, da pokažejo svoje simpatije novinarjem, deloma, da slišijo koncert, ki je te vrste pač edin v Ljubljani. Da so bile posebna privlačna moč tudi naše dramske umetnice, ki so sodelovale pri družabnem večeru, nam ni treba še posebej omenjati. Saj so se odzvale prošnji novinarjev najodličnejše svečenice naše Talije, ki so s tem mnogo pripomogle k vsestransko lepemu uspehu prireditve.

Koncert so obiskali med drugimi skoro vsi načelniki državnih oblasti z velikim županom dr. Baltičem na čelu, minister n. r. dr. Kramer, generalni konzuli dr. Beneš (ČSR), marki Gavotti (Italija), dr. Strautz (Avstrija), gerent francoskega konzulata Findeisen, honorarna konzula Dular (Belgija) in Štrucelj (Portugalska), rektor univerze dr. Pitamic z večimi vseučiliškimi profesorji, predsednik viš. dež. sodišča dr. Babnik z drugimi odličnimi predstavniki sodne uprave, mestni gerenti dr. Puc, Josip Turk in Anton Likozar, šef oddelka za trgovino in industrijo dr. Marn, predsednik trgovske zbornice Ivan Knez, predsednik odvetniške zbornice dr. Majaron, močna deputacija oficirskega zbora, člani najrazličnejših organizacij, zlasti mnogoštevilno naši gledališki in upodabljajoči umetniki itd., itd.

Ker je bil del pri koncertu sodelujočih pevcev in godbenikov zaposlen pri istočasno se vršeči operni prireditvi, se je začetek koncerta malo zakasnil. Koncertni program sam je žel v vseh svojih točkah burno odobravanje in hvaležno priznanje občinstva. Posebno pohvalno so se izražali o njem tudi predstavniki tujih držav, ki imajo sicer le redkokdaj priliko, da slišijo in spoznajo vse naše glavne glasbene reprezentance hkratu. Pridržujemo si, da o koncertu, ki je bil tudi s strokovnega stališča zanimiv in pomemben, spregovorimo o priliki še obširneje, za danes prinašamo spodaj le kratek referat glasbenega strokovnjaka.

Po koncertu se je razvil v še vedno pretesni dvorani in stranskih prostorih izredno živahen, demokratičen družabni večer, pri katerem je požrtvovalno igrala godba dravske divizije v veselje zlasti mladim plesalkam in plesalcem. Pestro vrvenje je vladalo tudi ob obeh bifejih, kjer so ljubeznivo in šegavo stregle dramske umetnice ge. Balatkova, Juvanova, Marija Vera, Medvedova, Nablocka, Rakarjeva, Rogozova, Šestova, v cvetličarni pa ga. Šaričeva s podporo mlajših članic drame.

I koncert i družabni večer sta potekla v najlepši harmoniji, brez vsakega incidenta in sta znova okrepila sloves te prvovrstne družabne in umetniške prireditve.

Koncert

Koncertni spored je bil sila bogat in pestrobojen. Nastopilo je samostojno četvero naših najodličnejših pevskih zborov: «Ljubljana», «Slavec», «Ljubljanski Zvon» in «Glasbena Matica» ter mlado «Orkestralno društvo Glasbene Matice».

«Ljubljana» je pod vodstvom doktorja Frana Kimovca zapela dirigentovo «Po smrti» in ruskega cerkvenega klasika Bortnjanskega himno «Tebe Boga hvalimo». Obe pesmi, izvrstno naštudirani v vsakem oziru, bi v močnejšem zboru napravili brez dvoma še globlji vtis; treba bi bilo ojačiti vsako skupino glasov, da bi prišli do prave veljave lepi prednašalni zamisleki odličnega dirigenta.

«Slavca» vodi mladi, agilni Brnobič, ki si je za ta koncert izbral ljubko Adamičevo «Barčico», Hatzejevo «Čergo, moja Čergice» ter istrsko narodno «Lipa Mare» (v priredbi odličnega nabiratelja narodnih pesmi Brajše Rašana). Tudi temu zboru primanjkuje odličnih pevk in pevcev, ki bi izenačili glasovno neenotnost.

Najkompaktnejši je bil ženski zbor «Glasbene Matice», ki je zapel sploh prvič izvajano Janko Ravnikovo «Kmetiško» (besedilo mlado umrlega našega pesnika Franceta Zbašnika), barvito, tehnično težko, a tudi hvaležno skladbo za ženski zbor s četveroročnim spremljevanjem klavirja (pri klavirju skladatelj sam in gdč. Zora Zarnikova), dočim je moški zbor prednašal že izvajano, efektno Adamičevo «Igra na nebu». Zbor je uspešno vodil društveni pevovodja prof. Srečko Kumar.

«Ljubljanski Zvon», čigar nastop se je vsled zaposlenosti dela članov zbora v operi nekoliko zakasnil, je pod vodstvom svojega priljubljenega pevovodje in artističnega vodje koncertnega večera, Zorka Prelovca, prinesel tri Adamičeve: «Lucipeter ban», «Kresovale tri devojke» in «Mara v jezeru». Vse tri so silno ugajale in zadnji dve sta se morali na splošno zahtevo ponoviti. Pohvalno je treba omeniti pri tem sopranski solo gdč. Ramšakove, katere svetlo-zvonki glas se je lepo odločil od diskretnega spremljevanja zbora.

Mnogo zanimanja in pozornosti je vzbudil nastop «Orkestralnega društva Glasbene Matice» pod vodstvom prof. L. M. Škerjanca, ki je v odlični zasedbi vseh instrumentalnih skupin podal Beethovnovo «Coriolan» uverturo, veledramatično skladbo strogega sloga, ter rafinirano instrumentirane Borodinove polovske plese iz opere «Knez Igor», pri katerih je sodeloval zbor ženskega in moškega učiteljišča.

Pierre Valdagne:

Praznovernost

Oni večer je gospa Marta prišla vsa preplašena domov.

«Kaj pa ti je?» jo je vprašal Jurij, njen soprog.

«Mislim, da sem izgubila denarnico; ali pa so mi jo ukradli.»

Jurij jo je takoj vznemirjen vprašal:

«Ali si imela mnogo denarja v njej?»

«Ah, kaj denar!»

«Vraga, denar je vendar glavno!»

Medtem je gospa Marta že odložila svoj kožuh in opazila, da se ji je mala zlata denarnica bila zataknila za pas.

«A, jo že imam!»

Takoj je bila zopet dobre volje in je dejala:

«Moj Bog, kako sem se ustrašila! Kaka sreča, da se je tu zataknila. Pri vsakem gibu bi jo bila lahko izgubila.»

Jurij pa je nadaljeval:

«Koliko denarja si imela v denarnici?»

«Kaj vem!»

«Poglej!»

«Zakaj?»

«Da veš, koliko bi bila lahko izgubila.»

«Saj nisem ničesar izgubila. Vendar me bo to izučilo, hoditi v petek z doma.»

Jurij se je zasmejal:

«Še vedno si tako praznoverna?»

«Še vedno,» je odgovorila in nato dodala z resnim glasom:

«Glej Jurij, ni mi bilo za onih šestdeset ali osemdeset frankov, ki so v denarnici. Pač pa imam v njej v posebnem predalčku štiriperesno deteljo, kos vrvi, na kateri so nekoga obesili, in slonovo dlako. Če tega ne bi bila več našla, bi legla in nikoli več ne bi vstala, kajti vse, kar bi podvzela, bi se mi ponesrečilo.

Jurij je resno strmel v svojo soprogo in nato dejal:

«Nikakor mi ne ugaja, da imam tako neumno ženo. Tvoja praznovernost je naravnost bedasta! Kako je mogoče, da verjameš, da slonova kocina . . .»

«O tem ni dvoma!»

«Ali pa košček vrvi . . .»

«Sto primerov je to potrdilo!»

«In štiriperesna deteljica . . .»

«Ti seveda v nič ne veruješ!»

«O, da, je odvrnil Jurij. Verujem v človeški razum in ta mi brani — verovati v take bedarije.»

«Pameten si!»

«Gotovo. Sicer obstoja življenje res iz slučajev . . .»

«No, vidiš!»

«Toda talismani nimajo nanje prav nobenega vpliva.»

«Hvala, dragec!»

«S svojim razumom, svojo pametjo, svojo inteligenco si pomagam, in tudi v največji nevarnosti me morda to reši.»

«Nočem ti vsiliti drugega mnenja, toda ne skušaj me izpreobrniti; izgubil bi s tem samo svoj čas.»

Ker je služkinja javila, da je kosilo na mizi, sta soproga odšla v jedilnico. Komaj je Jurij posrebal juho, je dejal Marti:

«Čisto sem Ti pozabil povedati, da moram jutri potovati po nujnih opravkih v London.»

«Jutri?» se je začudila Marta.

«Da, dragica. In ker imam čez tri dni zopet tukaj važno sodnijsko obravnavo in moram biti zopet v Parizu, se bom tja in nazaj vozil z aeroplanom.

«Ne! Ali ne veš, da me je kar groza takih stvari? Vznemirjena bom ves čas . . .»

«Nevarnost vendar ni večja kakor v avtomobilu.»

Drugi dan popoldne je hotela Marta iti v kino, da malo pozabi nevarnost, v kateri se nahaja njen soprog, toda ni mogla najti svoje male denarnice.

Strašna slutnja jo je prešinila.

Ni bilo dvoma, da je bilo Jurijevo potovanje v avionu v zvezi z izgubo talismanov. Morala je za vsako ceno najti izgubljeno denarnico.

Marta je preobrnila vso hišo; zasliševala je služkinjo tako sumljivo, da ji je ta čez četrt ure odpovedala. Slednjič si sploh ni upala hoditi po sobah, vlegla se je, pričakujoč, da udari strela v hišo. Prej je še prosila hišnico, naj ji prinaša hrano iz sosedne restavracije.

Čez tri dni se je Jurij mirno vrnil domov.

Marta je jokala, tulila, ga objemala.

«Dragec, mislila sem, da si mrtev in da sem že vdova.»

«Kako to?»

«Oni dan, ko si odpotoval, je izginila moja denarnica s talismani in zaman sem jo povsod iskala . . .»

Tu se je Jurijev obraz razširil od smeha; segel je v žep in stisnil ji je denarnico v roko, rekoč:

«Toliko si mi govorila o slonovi kocini, o štiriperesni detelji in vrvi obešenca, da sem rajši vse to vzel seboj v aeroplan.»

«No, prej si se pa norčeval z menoj!»

«Saj priznavam, da je stvar naravnost bedasta . . ., ampak vendar . . . poslušaj: jutri imam sodnijsko obravnavo, pa boš tako prijazna, da mi zanjo posodiš svojo denarnico; kaj ne, srček?

—ž—

Ne pozabite na Vjetnika od Zende!

Elitni Kino Matica.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—.

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—.

Obrt

Popravila
šivalnih strojev točno in ceno pri J. Gorec, Gosposvetska cesta 12. 30691

Smuške obleke
iz špecijalnega impregniranega volnenega blaga po jugosl. zimskošportnem savezu predpisanem kroju izdeluje izredno ceno H. Piller, Ljubljana, Prečna ulica 4. 30659

Vulkanizira
vse vrste g u m i j a parna vulkanizacija P. Škafar v Ljubljani, Rimska cesta 11 270

Brušenje drsalk
bakrenje in niklanje v 1 dnevu za 40 Din. — Bedenik i drug, Ljubljana, Prešernova ulica 5. 31050

Usnjarsko podjetje
z vsemi potrebnimi lokali in objekti se odda v najem Naslov pove uprava «Jutra» 28891

Brivnica
v dobroidočem kraju na deželi se takoj odda v najem. Ponudbe na upravo «Jutra» pod ogl. št. 31095.

Službe
(dobe)

Več akviziterjev
spretnih, sprejmemo. Dober zaslužek. — Ponudbe na poštni predal 2, Ljubljana. 30900

Gospodična
k 2 otrokoma, ki ljubi deco, z dobrimi spričevali, se išče. Ponudbe s spričevali in če je mogoče tudi s sliko je poslati na naslov: Gospa Dr. Josef Gal, Novi sad, Železnička ulica 12. 31019

Ključavničar
mlajši, vesten in sposoben kot strojni upravljač za stiskalnice (Kaltpressen) za tovarno vijakov v Teznem pri Mariboru se išče za takojšnji nastop. Ponudbe na tovarno vijakov Tezno pri Mariboru. 31169

Dober zaslužek
se nudi takoj osebam z boljšim nastopom. R. Sever, Gosposvetska cesta štev. 6. 31155

Mizar. poslovodjo
vestnega, sprejme večje mizarsko podjetje. Reflektira se le na verzirane moč. — Nastop s 1. januarjem 1926. Plača po dogovoru. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Poslovodja». 31107

Službe
(iščejo)

Trgovski pomočnik
mlad, špecerijske stroke, želi v svrho nadaljnje izobrazbe premeniti dosedanje mesto. — Gre tudi za skladiščnika. — Nastop 15. febr. 1926. Cenj. ponudbe na upr «Jutra» pod šifro «Zanesljiv 18». 30909

Starejša vdova
inteligentna, vešča več jezikov, išče službe kot podpora hišni gospodinji. — Razume tudi kmetijstvo. Plača po dogovoru. — Ponudbe se prosijo na upravo «Jutra» pod šifro «Podpora gospodinji». 30878

Prodajalka
pridna in poštena, izurjena v meš. stroki išče mesta, najraje v Ljubljani. Cenj. ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Poštena 4». 31029

Učenec
15 let star, inteligenten in zdrav, s prvovrstnimi ljudskošolskimi spričevali, vešč slov., srbohrvaščine in nemščine želi vstopiti v trgovino mešanega blaga, kjer bi imel vso oskrbo v hiši. Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» v Mariboru pod oglasno št. 31168. 31168

Abiturijent
išče primerne službe. — Naslov pove uprava «Jutra» v Mariboru. 32166

Knjigovodkinja
perfektna bilancistka išče službe za takoj ali s 1. jan. 1926. Ponudbe pod značko «Starejša moč» na upravo «Jutra». 31157

Mlada vdova
s pokojnino želi mesta kot gospodinja k samostojnemu, neodvisnemu gospodu, najraje k hišnemu posestniku. Cenjene ponudbe pod šifro «Vdova» na upr. «Jutra». 31161

Bivši orožnik
29 let star, išče službo sluge, inkasanta ali kaj sličnega. Zmožen položiti kavcijo. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Trezen in zanesljiv» 31015

Knjigovodja
korespondent, vešč italijanskega in nemškega jezika se nudi v popoldanskih prostih urah. Ponudbe na upr. «Jutra» pod značko «Perfekten 15405». 31123

Gospodična
stara 40 let, vešča kuhanja, šivanja, vezenja in drugih del želi mesta gospodinje pri boljšem gospodu, event. vdovcu z otroki, orožnikom ali financarjem. — Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod «Marljiva in samostojna». 31149

Dama
išče mesta gospodinje k samostojnemu gospodu, ev. z otroki. — Ponudbe pod «Izven Ljubljane» na upr. «Jutra». 31129

Čevljar. pomočnik
vešč vsakovrstnega dela išče mesta kot pomočnik ali poslovodja v mestu ali na deželi. — Event. bi se poročil z gospodično ali vdovo, ki poseduje čevljarsko obrt. Naslov v upravi «Jutra». 31088

Fina šivilja
za dame, dobro izurjena gre šivat na dom proti plači 25 Din dnevno. — Naslov pove uprava «Jutra» 31117

Mesto praktikanta
iščem brezplačno pri kaki banki. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Stalnost 15394». 31118

Gospodična
vešča šivanja, gre k 1—2 otrokoma v boljšo hišo. — Naslov pove uprava «Jutra» 31087

Mesto skladiščnika
ali kako drugo slično službo iščem. Zmožen tudi srbohrv. jezika in cirilice. Nastop mogoč takoj. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Dober računar». 31104

Pouk

Inštrukcije
solidne podlage, ki garantirajo dober uspeh, daje akademik v srednješolskih predmetih. — Naročila na upravo «Jutra» pod značko «Inštruktor 15398». 31120

Prodam

KOKS—ČEBIN
Wolfova 1/II. Telefon: 56. 481/III

Otroško posteljo
dobro ohranjeno prodam. — Naslov pove uprava «Jutra» 30969

Lexikon
Meyerjev, 20 zvezkov se poceni proda. — Kje, pove uprava «Jutra». 31074

Polenovka
namočena se dobi vsak petek pri I. Buzzolini, Lingarjeva ulica. 28800

«Solingen» orodje
izvirno — znamke škarje, razirparate, nože, zakor britve, jedilno orodje itd. dobite pri «Jeklo», Stari trg štev. 11a. 28495

Ia Remscheidske žage
znamke «Saegekönig», polpojarmenske vodne, krožne, ročne itd., zajamčene, ima vedno v zalogi tvrdka «Jeklo», Ljubljana, Stari trg 11a. 28494

Avtoplašč
podložen s kožuhovino — «Kreuzfuchs», dobro ohranjen se poceni proda. Naslov pove uprava «Jutra». 31162

Nova jopa
(Paletot) dolga, iz hrta se proda. Naslov pove uprava «Jutra». 31170

Perzijske preproge
antik, 300 × 200 za 12.000 Din, 300 × 150 za 10.000 Din in 276 × 102 za 6000 Din naprodaj v Dalmatinovi ulici 7, visoko pritličje, levo. 31165

Lepa preproga
za jedilnico se proda. — Naslov pove uprava «Jutra» 31151

Majhna pečica
(gašperček) se proda. — Naslov pove uprava «Jutra» 31132

Krasna Madona
olje, ročno delo, z okvirom 1.50 m/1 m, se proda za 500 Din. — Naslov pove uprava «Jutra». 31159

Starinska skrinja
slikana, obnovljena se proda. — Naslov pove uprava «Jutra». 31160

Suknjo iz usnja
dobro ohranjeno proda Klobčaner, Mestni trg 12/III 31141

«Tribor» milo
62 % maščobe, v poljubni množini po Din 12'25 kg franko kolodvor Zagreb pošilja po povzetju Anton Kalčič, Zagreb, Zavrtnica br. 33. Istotam se sprejme zastopnik proti proviziji ter kupuje loj in mast za milo. 634

ADRIA

Auto kožuh
in več moških oblek naprodaj. Naslov pove uprava «Jutra». 31052

Dve zimski suknji
novi, nekaj moških in ženskih oblek naprodaj. — Naslov pove uprava «Jutra» 31096

Smoking obleka
nova se proda v Bethovnovi ulici 9/II. 31098

Pohištvo
Poceni prodam 2 postelji, žimnice, 2 nočni omarici, umivalnik in visoko omaro za obleko. Ogleda se pri hišniku v Narodnem domu 31100

Škornji
visoki, popolnoma novi, št. 45 se prodajo. Naslov pove uprava «Jutra». 31103

Drsalke
svetovne znamke Salchov, ki so bile razstavljene na sportni razstavi se prodajo. Naslov pove uprava «Jutra» 31115

Glasom sodnega edikta br. 888/24 Kr. kotarskega suda v Čakovcu se vrši
javna dražba pisalnega stroja
«Underwood» dne 7. dec. 1925 ob 14. uri popoldne v Čakovcu, Strossmayerjeva ul. — na kar se interesente opozarja. 31112

Salonska oprava
zelo lepa, iz rdečega svilenega brokata, miza in šest fotelov, vse skoro novo, se poceni proda. Slika in naslov v upravi «Jutra». 31109

Kupim

Pozor! Pozor!
Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
Černe, juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3 493

Zlato, srebro, platin
kupuje tovarna za ločenje dragih kovin v Ljubljani, Sv. Jerneja cesta štev. 8. 30682

Želod, storže, žir in ježice
plača najbolje «Fructus». Ljubljana, Krekov trg 10. 496

Mizar. stiskalnica
(Furnirpresse) 2—3 m dolga, 110 široka se kupi. — Ponudbe na naslov: Kregar, strojno mizarstvo, St. Vid nad Ljubljano. 31021

Zlato, srebro
in srebrne krone plača po najvišjih cenah F. Čuden, Ljubljana, Prešernova ul. 1 28405

Smučke s palicami
dobro ohranjene kupim. — Naslov pove uprava «Jutra» 31130

Ježice
Kupi se par vagonov lepih ježic (Knoper). — Ponudbe pod «Takojšnje plačilo» na upravo «Jutra». 31092

Garnitura
miza in 4 stoli iz trdega lesa, svetlo, dobro ohranjeno se kupi. Ponudbe poslati: Novo mesto poštni predal 5. 31094

Pridelki

Lep krompir
prebran in kislo zelje v sodčkih prodaja na drobno in debelo tudi vagonske pošiljatve po najnižji ceni in solidna postrežba. — G. Erklavec, Novi Vodmat 3. 31156

Posest

Zamenjam hišo
z gostilno in trgovino z mešanim blagom na deželi za hišo v Ljubljani. Naslov na upravo «Jutra» pod ins. št. 31097». 31097

Lepo posestvo
tri četrt ure od postaje Rimske Toplice, v najboljšem stanju, se po najnižji ceni proda. Redi se 3—4 govedi. Naslov pove upr. «Jutra». 31108

Majhno posestvo
v Tacnu pri Št. Vidu z vrtom in dvema njivama proda J. Bohinc, Medvode. 31116

Nova hiša
v Ljubljani z lepim vrtom se ugodno proda. Naslov v upravi «Jutra». 504

Lokali

Lep, prostoren lokal
za kavarno in slaščičarno v okrajnem mestu na Gorenjskem se odda v najem. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Kavarna» 30715

Velika trgovina
in skladišča zelo prikladna za trgovino z železnino v mestu na Gorenjskem se odda v najem. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Železnina». 30712

Gostilna
se išče v najem ali na račun. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Gostilna 15404». 31127

Gospodična
hči gostilničarja želi vzeti gostilno na račun, najraje v Celju ali okolici. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Gostilna». 31105

Stanovanja

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom, v sredini mesta iščem za takoj. Plačam 500 Din. Ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «Takoj 15341». 31058

Separirano sobo
s posebnim vhodom išče miren gospod. Pismene ponudbe na upravo «Jutra» pod «Miren sostanovalec 15309». 31026

Opremljeno sobo
solnčno, takoj oddam. — Naslov pove uprava «Jutra» 31172

1 do 2 sobi
opremljeni ali prazni z uporabo kuhinje iščem. Plačam dobro, event. dam tudi nagrado. Če mogoče v sredini mesta, s prostim vhodom. Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Dobro plačilo 15452». 31173

Stanovanje
obstoječe iz 5 sob v vili v sredini mesta se odda rodbini z odraslimi otroki. — Vprašanja na upr. «Jutra» pod «Stanovanje B. P.» 31164

Opremljena soba
s 2 posteljami ter posebnim vhodom se takoj odda, event. s souporabo kuhinje. Glince, Tržaška cesta 12/I. 31142

Opremljena soba
s posebnim vhodom se odda Naslov pove uprava «Jutra» 31154

Majhna sobica
se odda za 200 Din s vso oskrbo. Naslov pove uprava «Jutra». 31138

Preprost gospod
se sprejme na hrano in stanovanje s 15. decembrom za 700 Din. Jakopič, Sv Florijana ulica štev. 10/I. 31137

Opremljena soba
s posebnim vhodom se takoj odda. Naslov pove uprava «Jutra». 31148

Iščem stanovanje
kmetsko hišo s 4 ali več sobami in gospodarskim poslopjem na Gorenjskem med Ljubljano in Kranjem Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod «Krojaštvo». 31136

Prazna soba
s posebnim vhodom, poleg glavne pošte, tudi za pisarno se takoj odda proti enkratnemu plačilu polletne najemnine ali posojilu s potrebno varščino. Ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «Primerno». 31135

Dijak
tehn. srednje šole se sprejme na stanovanje kot sostanovalec. — Istotam se sprejmejo 3 dijaki na stanovanje v zračno sobo z električno razsvetljavo in posebnim vhodom. Naslov pove upr. «Jutra». 31134

Stanovanje
2 sob in kuhinje se išče za takoj. Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Stan». 31121

Gospodična
se sprejme na stanovanje. Naslov pove uprava «Jutra» 31131

Stanovanje in hrano
dobi ženska, ki bi gospodinjila 1 moški osebi. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Gospodinjstvo». 31089

50.000 Din posodim
brezobrestno tistemu hišnemu gospodarju, ki mi odda 1 sobo s kuhinjo. Ponudbe na upravništvo «Jutra» pod «St. 555». 31119

1—2 sobi
opremljeni z 2 posteljama z uporabo kuhinje se iščeta. Ponudbe pod III. terenska A. A. A. sekcija, Ljubljana. 31047

Soba
opremljena ali prazna s souporabo kuhinje se ceno odda onemu, ki posodi Din 3500 proti garanciji in mesečnemu odplačilu. — Kje, pove uprava «Jutra». 31128

Opremljena soba
velika, z 2 posteljama se odda s 15. decembrom, najraje zakonskemu paru. — Naslov pove uprava «Jutra» 31101

Preprosta soba
opremljena se odda mirni, starejši gospodični. Naslov pove upr. «Jutra». 31102

Sostanovalec
se sprejme k uradniku. — Naslov pove uprava «Jutra» 31103

Dijakinja
ali starejša dama se sprejme na hrano in stanovanje kot sostanovalka. Naslov v upravi «Jutra». 31113

Kapital

Družabnik (ca)
s kapitalom 50—60.000 Din se sprejme v dobro vpeljano lesno trgovino Plačajo se visoke obresti — dohodki zasigurani. — Ponudbe pod šifro «Zasiguran kapital» na upr. «Jutra». 30925

20.000 Din
posodim in jamčim z nepremičninami podjetju v Ljubljani. Pogoj stalna služba v pisarni. Ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «Takoj ali pozneje». 31143

Kapitalisti!
Z majhnim kapitalom se lahko udeležite dobičkanosnega solidnega podjetja v Ljubljani. Soudeležba ni pogoj. — Kdor se zanima naj piše pod značko «Sigurnost 15420» na upravo «Jutra». 31144

Damo
prosim 4000 Din posojila. Dobrohotne odgovore na upravo «Jutra» pod značko «Hvaležen uradnik 30». 31091

Dopisi

Maribor 32
Petek zvečer sem v Celju Pridi, ako mogoče. Piši takoj. Pojube. 31153

Cenj. gosp. tajnico kluba Primork
prosim vljudno, naj mi pošlje svoj naslov iz prijaznosti na naslov Andrej Zalašček, Komenskega ul. št. 21. 31124

Gospodična
izobražena in samostojna želi uživati ljubav z istotakim gospodom. Dobro situirani vdovci ali ločenci dobrodošli. V slučaju duševne harmonije ženitev ni izključena. Dopise pod šifro «Duševna harmonija 3» na upravo «Jutra». 31093

Uradnik
srednjih let želi znanstva z dekletom protestantske ali pravoslavne vere. Dopise na upr. «Jutra» pod št. 8888. 30776

Gospodična
v sivem plašču spremljana v torek od zadnje predstave v «Ideal» do Prečne ulice se prosi za cenjeni naslov pod značko «Simpatija 15454» na upravo «Jutra». 31174

Bizovič . . .
Prepozno. Pridite na dom do sobote. Iva. 31175

V Dubrovnik
na počitnice potuje v januarju dama in se želi pridružiti istotakim. — Dopise pod «Dubrovnik 1926» na upravo «Jutra». 31090

Moj
I. m. žal, nisem Te videla. Ako me želiš obiskati na domu, piši kdaj? — p. T. 31110

Ženitve

Gospodična
znažsina, starejša moč želi poročiti gospoda od 45—50 let, rokodelca ali državnega nameščenca z nekaj premoženja. — Ponudbe po možnosti s sliko na podružnico «Jutra» v Celju pod «Dobra gospodinja». 31158

Glasba

Klavir
«Mignon», skoraj nov se proda v Mariboru, Majstrova ulica 23, pritličje levo. 31167

Čelo
prav dobro ohranjen se poceni proda v Krakovski ul. št. 35. — Ogleda se lahko vsak dan med 13.—14. uro. 31150

Razglednice za Božič in Novo leto, okraske za božično drevo
na debelo in drobno najceneje kupite pri
L. PEVALEK, Ljubljana,
Židovska ulica št. 4.

Veliko skladišče
suho, svetlo, s pisarniškimi prostori event. s prodajnim prostorom na cesto SE ODDA. Več se poizve Gosposvetska cesta, 8. 7308-a

Živali

Volčjaka
kupim. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Stražar». 31147

Psica volčje pasme
ki sliši na ime Frida, se je izgubila. — Najditelj naj jo odda pri fotografu v Tivoliju. 31099

Pes volčje pasme
se je zatekel. Lastnik ga dobi v Slomškovi ulici 16. 31114

Razno

Plesni redi
ki so vstopnice za čajanko drž. učiteljišča se dobe vsak dan od 3.—7. ure v Veliki dvorani Narodnega doma. Gostje vabljeni. — Odbor. 31171

Preko zime
Vam shrani
kolesa
na želje popravi ali prenovi Gorec, Gosposvetska c. 14. 30692

Kupim hrastove okrogle hlode
v vsaki množini od 35 cm premera naprej proti **takojšnjemu** plačilu. — Ponudbe na:
Ivan Jakša,
Ljubljana. 7464—a

Polenovka
namočena
FR. KHAM, Ljubljana,
nasproti hotela „Union“.

Najlepše božično darilo
je Harzer Rollerjev kanarček, katerega dobiš samo za 200—250 Din. Plemensko samico za 50 Din. Razpošiljam na vse strani ter jamčim za transport. — Anton Krainz, Mestni mlin v Celju. 30479

PERUTZ-, KODAK-, AGFA-, HAUFF-

plošče in filme, dalje **Mimosa, Satrap, Kodakpapirje,** vse foto-potrebščine in fotografične aparate Erneman, Contess, Kodak Görtz že od 160 Din naprej ima stalno v zalogi
drogerija: Anton Kanc sinova,
Ljubljana, Židovska ulica štev. 1

Strychnin in Cyanin
v kapsulah je najsigurnejši strup za lisice, volkove in druge roparice. Drogerija **Anton Kanc sinova, Ljubljana, Židovska ulica 1.** Oblastveno konc. prodaja strupov.

Dr. M. Ambrožič
ne ordinira do 8. decembra

Nova bolnica v Trbovljah
sprejme spretnega strežnika - bolničarja
Nastop službe takoj. Plača po dogovoru. Oskrba v bolnici. Prednost imajo zdrav' s i z daljšo prakso.
«Upravni odbor Bratovske skladnice, Trbovlje».
7276—a

Prostovoljna sodna dražba.
Dne 4. decembra 1925 ob 10. uri predpoldne se vrši v Mariboru na licu mesta, Aleksandrova cesta 79, prostovoljna javna dražba vložkov št. 179 in 68 k. o. Grajski marof, z gostilniškim inventarjem, sodi itd. Izklicna cena je 300.000 Din. V hiši je dobro idoča gostilna z lepim vrtom na zelo prometnem kraju. Kupec se lahko takoj vseli. Interesenti so vabljeni. Pojasnila daje **dr. Rihart Faninger** odvetnik v Mariboru.

„Riba“ Nova specijalna trgovina

samo za ribe in ribje konzerve
Ljubljana, Gradišče (poleg Schumija)
Otvoritev v petek 4. dec. t. l.
Pridite in prepričali se bodete sami! Cene nižje kot na vseh drugih tržiščih. **Ribe iz lastnih voda.** Kvaliteta najprvovrstnejša. Vsak dan sveže morske in sladkovodne ribe vseh vrst. Na željo se redno dostavlja na dom in pošilja promptno na deželo vsako množino. 7266—a

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo pretužno vest, da je naša preljuba soproga, mati, hči in sestra, gospa

Julka Veselič roj. Petovar

soproga veletrgovca, župana itd.

danes ob polu eni zjutraj, previdena s svetotajstvi za umirajoče, v 51. letu svoje starosti nenadoma preminila.

Pogreb nepozabne rajnke bo v četrtek ob polu petnajstih iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo služila v petek ob osmih zjutraj v župni cerkvi.

Ormož, 2. decembra 1925.

Ivan Veselič, soprog. — **Boris, Miran,** sinova. — **Liza Petovar** roj. **Hočevar,** mati. — **Lovro Petovar,** brat. — **Fernanda Petovar, Fanika Stanjko** roj. **Petovar, Milka Chiozza** roj. **Petovar,** sestre. — **Katinka Petovar** roj. **Rajh,** svakinja. — **Luigi Chiozza,** svak. —
Vsi nečaki in nečakinje.

Gustave le Rouge:

Misterija

54

(Roman)

Šesto poglavje.

Boj za demant.

Lionel Brady se ni bil motil, ko je menil spoznati «Morsko lastovko» v ladji, ki je jadrala proti otoku. Bil je to trojambornik kapetana Bazila, ki je zaradi zaporednih poškodb, ki so jih napravili mornarji, stoječi v službi Mygalov, na njegovi jahti, prišel skoraj ob istem času k Falklandskim otokom.

Misterija je bila silno nezadovoljna. Po kapetanovih računih je morala jahta priti pol dne pred jadrnico k otoku, in ta čas je popolnoma zadostoval Lionelu, da poišče skrivališče in spet odjadra.

— Zakaj, vraga, se je jezil kapetan Bazil, niste pustili potopiti njegove ladje? Zadeva bi bila s tem čisto enostavno rešena.

— Vi ne poznate mojih načrtov, je rezko odgovorila mlada žena. Življenje Lionela Bradyja je treba varovati, kajti on mi mora hočeš nočeš povedati mesto, kje se nahaja skrivnost.

Misterija in kapetan sta pri tem pogovoru hodila po krovu «Morske lastovke» semtertja in pregledovala s pomočjo daljnogleda Falklandsko obrežje, ki se je videlo vedno bolje. Sedaj sta že jasno razločevala za belim pasom čeri obrise obrežnega skalovja.

— Ni bilo prav, da sem se vznemirjala, je naenkrat vzkliknila mlada žena; mislim, da smo vkljub vsemu prišli prvi.

— Mislite? je dejal stari morski medved nekam ironično.

— Da, saj smo dovolj blizu obrežja, da lahko vidimo, ali je «May-Flower» že tu.

— To ničesar ne dokazuje. Poznam to otočje in vodovje okoli njega bolje kot vsak drug mornar in lahko vam povem, da so za temi skalnatimi stenami, ki so mnogo višje, kot se nam zdijo, sedaj trije mali zalivi, kjer se ladja velikosti «May-Flower» lahko dobro skrije, ne da bi jo mogli videti odtod.

Kapetan Bazil je vzel veliko kukalo iz Misterijinih rok in si ogledoval obrežje. Naenkrat je vzkliknil.

— Vedel sem, se je jezil, da morajo biti že tu. Poglejte hitro, če hočete videti kaj zanimivega!

Misterija je prijela za kukalo in gledala v označeno smer.

Videla je žalostno obrežje in nad njim strmo skalno steno. Po njej je s težavo plezal možak navzgor.

— To je Brady! je zakričala vsa razburjena.

— In glejte, je dodala z glasom, ki se je tresel od razburjenja: izginil je v skalno razpoko! Našel je skrivališče!

Oči so se ji bliskale od sovraštva in veselo si je mela roke.

— Imamo ga, se je radovala, njega in demant! Sedaj se je le treba požuriti! Kapetan, naglo... čolne v vodo in moštvo vanje! Izkrcati se moramo in zastaviti izhod iz jame, predno pride ven.

— Kakšna ženska! je zamrmral stari morski medved z iskrenim občudovanjem.

V nekaj trenutkih so že člani udruženja Mygalov in kakih deset mornarjev sedeli v treh ladjinih čolnih.

Kapetan je vzpodbujal na vse načine svoje ljudi.

— Gibljite se vendar, lenuhi! je tulil kot divji; hitite ganjevi psi!

— Petdeset dolarjev moštvu čolna, ki pristane prvi na obal, je zaklicala Misterija.

Deset minut je preteklo in čolni so že bili daleč. Pod pritiskom vesel so bliskovito hiteli preko valovja. V največjem čolnu je bila Misterija. Krmarila je sama.

Na pametni nasvet kapetana Bazila so vzeli seboj orožja, bakelj in nekaj živeža, kajti obstojala je možnost, da bi bili prisiljeni ostati čez noč na suhem.

S krova «Morske lastovke» je kapetan Bazil videl, da so vsi trije čolni srečno pristali na produ obale. V srcu si je želel, da bi imela čudovita Misterija uspeha. Priznati je moral, da ga je čisto očarala.

Misterija je prva skočila na suho, potem ko je bila oddala krmilo enemu mornarjev.

Takoj je zapazila Lionelove stopinje na mokrem pesku. Vodile so k skalni steni, na katero je bil splezal. Našla je tudi razpoko, kamor ga je s svojim kukalom videla izginiti.

Sklonjena k tlom je strastno sledila stopinjam svojega sovražnika z nervoznimi in gibčnimi kretnjami, ki so spominjale na divjo zver, ki zasleduje plen.

— Imamo ga! je kričala, pijana zmagoslavnega sovraštva. Idite vsi za menoj!

S pomočjo vrvi so se Mygali in mornarji zvlekli navzgor do razpoke, v katero so zlezli drug za drugim.

Misterija je bila prva. Lionelove stopinje so ji kazale pot, kajti njih vtisk je bil zelo razločen na vlažnem pesku. Neposredno za njo je stopal Myga! Boby Bancroft, nevaren bandit, pravi orjak.

Mala četa je prodirala počasi naprej in po danem povelju, ne da bi kdo črhnil besedico.

Boby, ki je bil naravnost fanatično vdan Misteriji, ji je dejal, da se preveč izpostavlja s tem, da hodi na čelu.

— Če bi stali naenkrat Bradyju nasproti, je dejal tiho, vas lahko ustreli, ne da bi vas mogli braniti. Pustite, da hitim naprej kot prednja straža. Nisem pozabil, da mi je ta prokleti jahtman prevrtal nogo s kroglo. Med seboj imava še poravnati star račun!

— Stori, kakor hočeš, je odvrnila Misterija, skušaj presenetiti Lionela; toda prepovedujem ti, ga ubiti ali raniti. Važne vzroke imam, da ga ujamem živega.

Ko je dobil Boby Bancroft to dovoljenje, je odhitel naprej in kmalu je luč njegove baklje izginila v temi. Ugasnil pa je svojo bakljo, ko je opazil v daljavi svetlikanje, ki se mu je bližalo. Zadrževal je sapo poslušal in naposled se je neslišno plazil dalje.

Tako je prišel do par korakov pred Lionela, ne da bi ga bil ta opazil.

Jahtman ni odgovoril na sirovi klic roparja, temveč natančno pomeril in pritisnil na petelina, prepričan, da zadene svojega nasprotnika v srce. Toda Boby je s pogledom natančno sledil najmanjšim gibom Lionela. Po bliskovo se je sklonil in krogla je udarila v skalovje.

Absolutno zanesljivi
trajni
elegantni
„WIMPASSING"
snežni čevlji in galoše.

Brez dobička prodajamo

do 10. decembra obleke in čevlje za deklice, dečke in otroke kot **Miklavževo darilo!** Izrabite to ugodno priliko ter se pravočasno oskrbite z darilom! 6800-a-IV

Fran Derenda & Cie., Ljubljana, Erjavčeva c. 2

Kupim manjšo enodružinsko
vilo ali parcelo
v bližini Tabora ali cerkve sv. Jožefa.
Pismene ponudbe na upravo „Jutra" pod „Vila ali parcela".

Za Miklavža
najlepše darilce *drsalke* nudi tvrdka
Stanko Florjančič, veletrgovina z železnino
Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 35.

Akviziterja 7305-a
za premog in drva — se išče za takoj pri Aloma Company, Ljubljana.

la Trapist sir kg 23 Din
la Grojer „ „ 26 „
la Tilziter „ „ 26 „
samo punomastan nudja i razašilje Mijekarna
Karlo Laznicky
Dežanovac

Išče se hlev
za 4 konje in skladišče za 2 vagona blaga z malo shrambo, po možnosti z dvoriščem v bližini kolodvora. Ponudbe pod hlev na Aloma Company, Ljubljana. 7284-a

ŠPIRIT
denat. 90%
po tvorniških cenah, natočen v steklenice po novem finančnem predpisu ima v zalogi
ZORA
Ljubljana, Kralja Petra trg 2. Telefon 534.

Iščemo za avtomobile prvovrstne znamke podzastopnika
s kapitalom, ki bi bil v stanu držati si poskusen voz. Oferte pod „Za 6902" na Publicitas d. d., anončna ekspedicija Zagreb, Gundulićeva ulica 11.

Senzacija letošnje jesenske in zimske sezije!

Prava resnica! Zastonj! Nobena prevara!

Gospodom! Gospodom!

Da si pridobimo nove in stalne odjemalce za naša novo ustanovljena podjetja, izdelovalnico konfekcije in čevljev „VOIKA", **dajemo v času od 12. novembra do 22. decembra t. l.** zastonj sledeče:
1 par lepih možnih „VOIKA" čevljev — 1 fino cefir srajco — 2 ovratnika — 1 bele spodnje hlače — 1 svileno kravato in 1 par nogavic „VOIKA"
ako kupite ali naročite pismeno v gori omenjenem času **eno elegantno moško obleko ali pa fino vrhnjo zimske sukno za originalno ceno 900 Din.** — Vsakdo si naj ogleda in se prepriča, **da je obleka sama res vredna 900 Din,** vse drugo pa je zastonj. Izgotovimo obleko tudi takoj po meri, ako si izberete blago.
Zunanji naročniki! Zahtevajte ilustrovani cenik! Ne zamudite!
Plačate samo vrednost vrhnje obleke, z vsem drugim pa se oblečete od nog do glave zastonj.

Zato vsi na Krekov trg 10, k TEKSTILBAZARJU!

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem pretužno vest, da nas je naš nad vse ljubljeni soprog, oče, brat, svak, tast, stari oče in stric, gospod

dr. Josip Barlé

kr. notar v Mariboru

v sredo, dne 2. decembra 1925. ob četrt na 8. po kratkem trpljenju, previden s tolažili sv. vere v 59. letu svoje dobe za vedno zapustil.

Truplo predragega pokojnika se bo v petek 4. decembra 1925. ob 15. v hiši žalosti, Cankarjeva ulica št. 10. blagoslovilo, prepeljalo na mestno pokopališče na Pobrežju ter tamkaj položilo v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Sveti rekvijem bo darovan dne 5. decembra ob pol 9. v frančiškanski župni cerkvi.

Maribor, 2. decembra 1925.

Mici Barle, roj. **Schuler,** soproga; **dr. Slavko Barle,** sin; **Mija Kobi,** roj. **Barle,** hči: **Karl, Alojz,** brata; **Pavla Arnejčič,** roj. **Barle, Ana Blažič,** roj. **Barle, Angela Jankovič,** rojena **Barle,** sestre; **Štefan Blažič, Alojz Jankovič, Hans Schuler, Franc Schuler,** svaki; **Drago Kobi,** zet; **Drago** in **Marija Kobi,** vnuka; **vsi ostali sorodniki.**

nedosegljiva glede trajnosti in jakosti žarenja!

Substituta
išče
od 1. januarja na deželi okrožni, železniški in blagajniški zdravnik. Kolega, kateri prevzame hišo, ima prednost. Ponudbe pod **„Substitut",** na upravo „Jutra".

Primerna darila za Miklavža in Božič
Ignac Žargi
„Pri nizki ceni"
Ljubljana, Sv. Petra c. št. 3
se priporoča cenjenim odjemalcem raznega perila, rokavic, nogavic, dalje velika izbira damskih, moških in otroških zimskih potrebščin ter raznih površnih jopic, jumperjev i. t. d.
Znižane cene.

Krasno izbiro
raznovrstnega pohištva
nudi Vam po izredno zmernih cenah velezaloga pohištva, tapetniških izdelkov, žime in morske trave tvrdka
PETER KOBAL (KRANJ)
podružnica LJUBLJANA - KOLIZEJ
Zanesljivim plačnikom tudi na obroke.

Radi uvedbe specijalnega blaga
cene vsemu blagu dokler traja zaloga **znatno znižane.** — Lepa izbira klobukov, čepic, srajc, spodnjih hlač, dr. Jägerja perila, damskih reformnih hlač, ovratnikov, kravat, nogavic, svilenih bluz in šalov, trikotaže, fine parfumerije in drugega blaga.
Stranka, ki kupi za preko 50 Din blaga, dobi poleg znižane cene še v blagu 10% rabata.
B. Veselinovič & Komp., Maribor,
Gosposka ulica 26. 469a

Krčne žile
si zavarujte s patentirano
ANTIVARIX obvezo.
Cena: 150·— Din.
Naročila: **M. Barti, Miklošičeva ulica 2.** 457-a

Urejuje dr. Albert Kramer. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak, vsi v Ljubljani.